

ΑΠΟΣΤΟΛΕΑΣ - SENDER
«ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΚΑΝΔΥΛΙΩΤΩΝ»
ΚΕΡΑΜΕΙΚΟΥ 23 - 10437
ATHENS - GREECE

ΠΛΗΡΩΜΕΝΟ
ΤΕΛΟΣ
Ταχ. Γραφείο
ΚΕΜΠ ΑΘ
Αριθμός Αδείας
4421

ΕΛΤΑ
Hellenic Post

Τά Κανδυλιώτικα

Τριμηνιαία Περιοδική Έκδοση του Συλλόγου των εν Αθήναις και απανταχού Κανδυλιωτών Αρκαδίας "Η ΠΡΟΟΔΟΣ" - ΚΩΔΙΚΟΣ: 4431 • ΕΤΟΣ 18ο Αριθ. Φύλλου 68 • ΙΟΥΛΙΟΣ - ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ 2010

<http://www.kandyliotika.gr>

e-mail: kandyliotika@yahoo.co.uk

ΓΡΑΦΕΙΑ: ΚΕΡΑΜΕΙΚΟΥ 23 ΑΘΗΝΑ - 104 37

ΑΣ ΟΔΗΓΗΘΟΥΜΕ ΜΕ ΣΥΝΕΣΗ ΣΤΙΣ ΠΡΟΣΕΧΕΙΣ ΔΗΜΟΤΙΚΕΣ ΕΚΛΟΓΕΣ

Αγαπητοί Συμπατριώτες Κανδυλιώτες και απόδημοι μετά την ψήφιση του νόμου με το σχέδιο «ΚΑΛΛΙ-ΚΡΑΤΗΣ» ενταχτήκαμε τελικά στο Δήμο Τρίπολης. Από την 1/1/2011 θα είμαστε Δημοτικό Διαμέρισμα του μεγαλύτερου Δήμου της Αρκαδίας με έδρα φυσικά την Τρίπολη. Αν και ακόμα είναι λίγο νωρίς βέβαια καλούμεθα όλοι μας και είμαστε υποχρεωμένοι αυτή τη φορά τουλάχιστον στις εκλογές του Νοεμβρίου του 2010 να δείξουμε σύμπνοια και αρκετή σοβαρότητα για το καλό πάντα του χωριού μας.

Το απαιτούν οι περιστάσεις.

Θα είναι μεγάλη μας επιτυχία εάν καταφέρουμε να εκπροσωπηθούμε σ' αυτόν τον μεγάλο Δήμο.

Ας μας προβληματίσει όλους μας. Δεν έχουμε αυτή τη φορά την πολυτέλεια για λάθη.

Θα επανέλθουμε.

Εκ του Δ.Σ. του Συλλόγου

1936: ΑΛΩΝΙΣΜΑ ΣΤΗΝ ΚΑΝΤΥΛΑ

Φωτογραφία της αείμνηστης συμπατριώτισσας Γιαννούλας Θεοφάνη Οικονομοπούλου - Κέλλη, βγαλμένη στο οικονομοπουλαϊκό αλώνι.

Διακρίνονται: στο βάθος δεξιά η Κουιτρούμνα, αριστερά τα Καμίνια, όλο το λειώμα στο αλώνι, τα ζώα το ντυογένι και ο αναβάτης πίσω και κοντά στο στοιχερό οι αλωνισιάδες, άντρες και γυναίκες της οικογένειας, με τα δικριάνια τους.

Στην άκρη, δεξιά, οι δύο αδερφοί Οικονομόπουλοι, Διοφάνης και Νικόλας, πρεσβύτες σεβάσμιοι, με τις πουκαμίσες τους, παρόντες κι αυτοί στο μεγάλο γεγονός της χρονιάς. Ήρθαν να καμαρώσουν τους νεότερους, να ευχηθούν «καλά μπερκέτια» και σαν θιβλικό Πατριάρχες να ευλογήσουν τη νέα σοδειά... Περασμένοι καιροί, άλλες ανάγκες, άλλοι άνθρωποι, άλλες συνήθειες!

Δημ. Λαυδίκος

ΠΟΙΗΤΙΚΟ ΑΝΘΟΛΟΓΙΟ

(Από Καντυλαίους ποιητές)

ΣΤΟΥΣ ΑΠΑΝΤΑΧΟΥ ΤΟΥ ΝΟΣΤΟΥ ΕΡΑΣΤΕΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΟΜΟΨΥΧΗΣ ΤΡΕΛΑΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΑΝΤΥΛΑ

Ήταν κάποτε ιδέα κι ελπίδα της δικής μας της νιότης.
Που αμέτρος αγκάλιαζε με το άπλετο φως τη ζωή μας.

Ήταν κάποτε και το κέντρο του κόσμου,
Δελφική η ισχύς,
που σαν μαστορας σμίλευε τα μελλούμενα πάθη
[της δικής μας της μοίρας.

Ήταν κάποτε βουητό της καρδιάς μας,
τ' αχολοί του δρόμου,
που σαν άλλος Τιτάνιας τις ψυχές μας, στα μικρά
[και μεγάλα, στα ουράνια εσήκωνε.

Ήταν κάποτε κυκλική η μορφή της,
αριθμός Πυθαγόρειος,
που σαν κβάντο φωτός φαντασία και σκέψη
[χέρι-χέρι ταξίδευε.

Ήταν κάποτε αιθέρας, αγκαλιά ο κόσμος
στα καλά και στα άγλη,
που σαν φύλακας φάνταζε σε αξίες και τάξη.

Ήταν κάποτε κοινωνία περίσσια, αλληλέγγυα, πλούσια,
που απλόχερα πρόσφερε τη χαρά της αγάπης στη μικρή
[τη ζωή μας.

Κι ήταν κάποτε όραμα και της Άνοιξης πράσινο,
Παρμενίδεια η άμαξα στο ταξίδι του άγνωστου,
που σαν θρόισμα φύλλων και της μέθεξης πρόσταγμα
[τη ζωή μας αγκάλιαζε.

Κι είναι σήμερα σμίκρυνση, με γνωρίσματα άγνωστα,
και το χι της συνάρτησης της ψυχής μας το παίδεμα.
Κι ο χρόνος, σχετικός μα μετρήσιμος
στης ζωής μας την πλάνη, τροχοπέδη στις μνήμες!

Βασίλης Παναγάρας

ΚΑΛΕΣΜΑ - ΑΥΓΟΥΣΤΙΑΤΙΚΕΣ ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ ΤΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ ΜΑΣ

Η ΚΑΝΔΥΛΑ μας περιμένει όλους για τις καλοκαιρινές μας διακοπές.

Είναι υποχρέωση όλων μας να περάσουμε όσο το δυνατόν περισσότερες μέρες στον τόπο που γεννηθήκαμε εμείς και οι γονείς μας.

Είναι οι ρίζες του καθενός μας, είναι οι παραδόσεις που πρέπει να μεταλαμπαδεύσουμε στα παιδιά μας και στα εγγόνια μας για να συνεχίσει να ΖΕΙ η ΚΑΝΔΥΛΑ.

Μέρες χαλάρωσης στην πλατεία του χωριού μας, παίζοντας πρέφα, δηλωτή, τάβλι στα μαγαζιά και απολαμβάνοντας τον καφέ μας και την νόστιμη ντόπια γουρνοπούλα το βράδυ, μια βόλτα για προσκύνημα στα πολλά ξωκλήσια του χωριού μας, που μερικά πανηγυρίζουν αυτή την εποχή με αποκορύφωμα το μεγάλο μας πανηγύρι το Δεκαπενταύγουστο που εορτάζει το ωραίο μας μοναστήρι, μια επίσκεψη στους τάφους των προγόνων μας και όπου αλλού έχουμε αναμνήσεις.
ΚΑΛΩΣ ΝΑ ΕΛΘΕΤΕ.

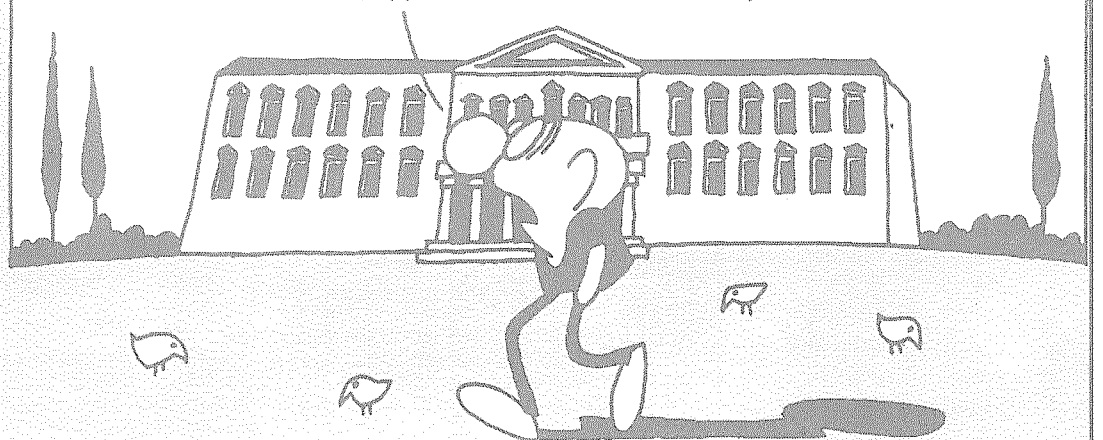
ΟΙ ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ

Ο Σύλλογός μας στο πλαίσιο των καλοκαιρινών εκδηλώσεων θα πραγματοποιήσει τα εξής:

1. Το πρώτο δεκαήμερο του Αυγούστου θεατρική παράσταση στο προαύλιο του σχολείου μας με την αρωγή της Νομαρχίας Αρκαδίας.
2. Το πρώτο επίσης δεκαήμερο του Αυγούστου ημερήσια εκδρομή της οποίας το πρόγραμμα θα ανακοινωθεί στο χωριό αργότερα και
3. Την πεζοπορία μας όπως πάντα στη μαγευτική διαδρομή Άγιος Ανδρέας - Κομποτή.

ΓΙΑ ΤΟ Δ.Σ. ΤΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ
Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ
ΠΑΝΟΣ ΕΥΣΤΑΘΙΟΥ
Η ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ
ΑΘΗΝΑ ΓΙΑΝΝΙΑ-ΟΙΚΟΝΟΜΟΠΟΥΛΟΥ

ΔΕΝ ΕΛΠΙΖΟ ΤΙΠΟΤΑ...
ΔΕΝ ΠΕΡΙΜΕΝΩ ΤΙΠΟΤΑ...
ΕΙΜΑΙ ΕΛΛΗΝΑΣ!

Του ΚΥΡ από το «ΒΗΜΑ»

ΚΛΕΑΝΩΡ Ο ΟΡΧΟΜΕΝΙΟΣ

Του Κώστα Π. Πανόπουλου, Επίτιμου Συμβούλου Φιλολόγων

Όλοι γνωρίζουμε από τα γυμνασιακά μας χρόνια για κείνη την περιβόητη «Καθόδο των Μυρίων» που μας εξιστορούσε ο Ξενοφώντας στο έργο του «Κύρου Ανάβασις». Πρόκειται για τη μεγαλύτερη περιπέτεια της αρχαιότητας. Πολλοί Έλληνες και ιδιαίτερα Πελοποννήσιοι είχαν πάει ως μισθοφόροι για να βοηθήσουν τον Κύρο, το μικρότερο γιο του Δαρείου, που διεκδικούσε το θρόνο της Περσίας από τον αδερφό του Αρταξέρξη. Η ταλαιπωρία των Ελλήνων μισθοφόρων δεν περιγράφεται. Αλλά τα μεγάλα τους βάσανα και οι συμφορές άρχισαν, όταν, μετά το θάνατο του Κύρου στα Κούναξα (401 π.Χ.) πήραν το δρόμο της επιστροφής για την πατρίδα τους.

Γιατί μέχρι που να φτάσουν στον Ελλήοποντο περιπλανήθηκαν σε ξένους και άγνωστους τόπους, πέρασαν από πολλούς βαρβαρικούς λαούς μέσα από χιλιάδες αντιξοότητες και από εχθρικές διαδόσεις των φίλων του Αρταξέρξη και ιδιαίτερα του δολοφλόκου και αιπάνθρωπου Τισσαφέρνη, ο οποίος δεν δίστασε, χωρίς να σεβαστεί ούτε τους θεϊκούς ούτε τους ανθρώπινους θεομούς και νόμους να δολοφονήσει τους πέντε στρατηγούς της μισθοφορικής ελληνικής δύναμης.

Ανάμεσα στους Έλληνες αυτούς μισθοφόρους, που τάχτηκαν στο πλευρό του Κύρου ήταν και εκατό περίπου Ορχομένιοι τους οποίους οδηγούσε μία από τις μεγαλύτερες στρατιωτικές φυσιογνωμίες της εποχής εκείνης, ο Κλεάνωρ ο Ορχομένιος.

Ο Κλεάνωρ, ως λοχαγός, οδήγησε τους πατριώτες του Ορχομένιους ως τα Κούναξα. Όταν όμως οι Έλληνες στρατηγοί με δόλο έχασαν τη ζωή τους χρειάστηκε να εκλέξουν πέντε καινούριους στρατηγούς οι μισθοφόροι. Μεταξύ αυτών εξέλεξαν και τον Κλεάνωρα στη

θέση του δολοφονηθέντος Αγία από την Αρκαδία. Και όπως περιγράφει ο Ξενοφώντας, στρατηγός και αυτός που αντικατέστησε τον Πρόξενο τον Βιότιο, ο Κλεάνωρ αποτελούσε την σπουδαιότερη στρατιωτική προσωπικότητα ανάμεσα στους μύριους. Ήταν ο πνευματικός καθοδηγητής τους στην ευφυΐα του οποίου στηρίχτηκαν οι μισθοφόροι Έλληνες για να φτάσουν τελικά στα πάτρια χώματα τους. Το ρόλο που έπαιξε ο Νέστορας, ο σοφός και ευφυής βασιλιάς της Πύλου στην περιλάλητη κατά της Τροίας εκστρατεία, του οποίου τη σύνεση και την φρονιμάδα σεβόντουσαν όλοι οι Αχαιοί, τον ίδιο ρόλο έπαιξε, ως καθοδηγητής της «καθόδου των μυρίων», και ο Ορχομένιος Κλεάνωρας, το πνεύμα και η παλικάριά του οποίου χαλκεύτηκε μέσα στα βουνά της πατρίδας του.

Αναφέρουμε λίγα λόγια του που ειπώθηκαν στην δυσκολότερη στιγμή της πορείας των μυρίων, όταν ο Αρταξέρξης, φίλος των Περσών, προσπαθούσε με δολοφλοκίες να παρασύρει τους Έλληνες στην καταστροφή:

«Άντρες, βλέπετε την επιπορκία και την ασέβεια του βασιλιά. Ακόμα, βλέπετε την απιστία του Τισσαφέρνη, του ανθρώπου που μας έλεγε πως είναι γείτονας με την Ελλάδα και πως πρώτη του φροντίδα θα ήταν να μας σώσει και γι' αυτό μας ορκίστηκε ο ίδιος και μας έδωσε το δεξί του χέρι. Αλλά ο ίδιος με απάτη συνέλαβε τους στρατηγούς και ούτε τον Δία, τον προστάτη των ξένων, δεν σεβάστηκε, αλλά ενώ έφαγε στο ίδιο τραπέζι με τον Κλέαρχο, με τις ίδιες πανουργίες

εξαπάτησε τους στρατηγούς και τους σκότωσε. Ο Αρταξέρξης πάλι που εμείς θέλαμε να τον κάνουμε βασιλιά κι' εμείς τον δώσαμε ένορκες διαβεβαιώσεις, όπως και εκείνος, πως δεν θα παραδώσουμε ο ένας τον άλλον κι αυτός χωρίς ούτε τους θεούς να φοβηθεί ούτε να σεβαστεί τον νεκρό Κύρο- ενώ εκείνος όσο ζούσε τον τιμούσε υπερβολικά- τώρα πήγε με το μέρος των μεγαλύτερων εχθρών του Κύρου, αφού αποστάτησε από μας, τους φίλους του Κύρου, και ζητάει να μας καταστρέψει. Αλλά αυτοί αστα βρουν από τον Θεό. Εμείς, όμως, πρέπει τώρα, βλέποντας αυτά, ποτέ να μη παρασυρθούμε απ' αυτούς και να γίνουμε θύματα απάτης, αλλά, πολεμώντας όσο γίνεται με μεγαλύτερη παλικάριά, να πάθουμε ό, τι οι Θεοί αποφασίσουν.»

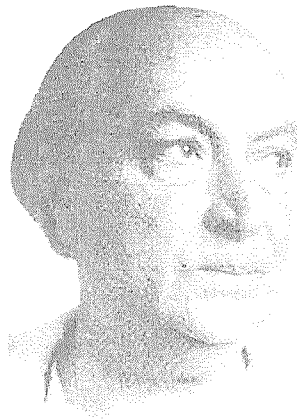
Η καθόδος των Μυρίων υπήρξε ένας πραγματικός άθλος. Οι στρατηγοί έδειξαν μεγάλη σύνεση, ανδρεία και καρτερικότητα, προκειμένου ένα άπακτο πλήθος στρατιωτών από τα βάθη της Ασίας να φτάσει στην θάλασσα του Ευξείνου Πόντου. Γιατί οι μύριοι, από κάθε γωνιά της ελληνικής γης, εξόριστοι πολέμων και πολλοί απ' αυτούς τυχοδιώκτες, δεν ήταν στρατιώτες με πατριωτική συνείδηση, όπως συμβαίνει με πολεμιστές που μάχονται για εθνικά ιδανικά ή αμύνονται για τα πάτρια εδάφη. Ακολούθησαν την εκστρατεία του Κύρου ως μισθοφόροι, ελαυνόμενοι από κίνητρα ωφελιμιστικά. Σκοπός τους ήταν η λαφυραγωγία και ο πλουτισμός. Άνθρωποι της πολεμικής περι-

πέτειας και όχι της ειρηνικής συνύπαρξης όπως είχαν διαπλαστεί στα οκληρά χρόνια του πελοποννησιακού πολέμου θυσιάζαν το συμφέρον του συνόλου, χάριν του ατομικού τους συμφέροντος και δεν δίσταζαν, πολλές φορές, να επιβουλεύονται ακόμα και τους ηγήτορές τους.

Κενοί από ανθρωπιστικά ιδεώδη, ήταν υποχρεωμένοι να περάσουν από χώρες άγνωστες και εχθρικές, μέσα από φοβερές αντιξοότητες. Να περάσουν δύσβατα βουνά, ορμητικούς ποταμούς, απόκρημνα φαράγγια, μέσα από χιόνια και κρύο δριμύτατο, από πείνα και άλλες

ταλαιπωρίες μέχρι που να αντικρίσουν τη θάλασσα του Ελλήσποντου. Και όλα αυτά μας τα διέσωσε ο Ξενοφώντας ο οποίος, μαζί με τους άλλους στρατηγούς, κατόρθωσε να οδηγήσει τους Μυρίους στην πατρίδα. Αντιλαμβάνεται καθένας πως ο μεγάλος αυτός άθλος της λεγόμενης «Καθόδου των Μυρίων» οφείλεται στην επιδειξιότητα που έδειξαν οι στρατηγοί και ιδιαίτερα στη σύνεσή τους. Ο Κλεάνωρ, που κατά τη διήγηση του Ξενοφόντα ήταν ο καθοδηγητής της Καθόδου, πρέπει να θεωρηθεί σαν ο κυριότερος συντελεστής αυτού του μεγάλου άθλου. Έτσι η προσωπικότητά του θα μένει αιώνια και θα τιμά την πατρίδα του, τον πολύμηλο Αρκαδικό Ορχομενό.

Άγγελος Σικελιανός Πνευματικό Εμβατήριο (απόσπασμα)

Το ποίημα είναι γραμμένο το 1945, τότε που η χώρα μας μόλις είχε βγει από τη δοκιμασία του πολέμου και της κατοχής. Ο λόγος του ποιητή, έκφραση της μεγάλης έγνοιας του για τη μοίρα του τόπου και του λαού, αποτελεί σάλπισμα αγωνιστικό για την ανόρθωση της Ελλάδας. Σήμερα, ύστερα από 65 χρόνια, μετά από έναν εμφύλιο πόλεμο, με όλες του τις συνέπειες, και μια εφτάχρονη δικτατορία, πάνω που ο Λαός μας άρχισε ν' απολαμβάνει τ' αγαθά του μόχθου του, ήρθαν πάλι οι

παγκόσμιες καπιταλιστικές δυνάμεις να μας θέσουν κάτω από τον απόλυτο έλεγχό τους. Πάντα επίκαιρο το σάλπισμα του ποιητή, μας καλεί για το αυτονόητο, να ΣΗΚΩΣΟΥΜΕ ΤΟΝ ΗΛΙΟ ΠΑΝΩ ΑΠ' ΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ.

«Ομπρός' βοηθάτε να σηκώσουμε τον ήλιο πάνω απ' την Ελλάδα' ομπρός, βοηθάτε να σηκώσουμε τον ήλιο πάνω από τον κόσμο! Τι, ιδέτε, εκδόλησεν η ρόδα του βαθιά στη λάσπη, κι α, ιδέτε, χώθηκε τ' αξόνι του βαθιά μες στο αίμα! 5 Ομπρός, παιδιά, και δε βολεύει μονάχος του ν' ανέβει ο ήλιος' σπρώχτε με γόνα και με στήθος, να τον βγάλουμε απ' τη λάσπη, σπρώχτε με στήθος και με γόνα, να τον βγάλουμε απ' το γαίμα. Δέστε, ακουμπάμε απάνω του ομοαίματι αδερφοί του! Ομπρός, αδέρφια, και μας έζωσε με τη φωτιά του 10 ομπρός, ομπρός, κι η φλόγα του μας τύλιξε, αδερφοί μου!

Ομπρός, οι δημιουργοί!... Την αχθοφόρα ορμή Σας στυλώστε με κεφάλια και με πόδια, μη βουλιάξει ο ήλιος! Βοηθάτε με κι εμένανε, αδερφοί, να μη βουλιάξω αντάμα... Τι πια είν' απάνω μου και μέσα μου και γύρα, 15 τι πια γυρίζω σ' έναν άγιον ίλιγγο μαζί του!...

Χίλια καπούλια ταύροι του κρατάν τη βάση' δικέφαλος αίτός, κι απάνω μου τινάζει τις φτερούγες του και βογκάει ο σάλαγός του στην κεφαλή μου πλάι και μέσα στην ψυχή μου, 20 και το μακρά και το σιμά για με πια είν' ένα!... Πρωτάκουστες, βαριές με ζώνουν Αρμονίες! [Ομπρός, συντρόφοι, βοηθάτε να σκωθεί, να γίνει ο ήλιος Πνέμα!

Σιμώνει ο νέος ο Λόγος π' όλα θα τα βάψει στη νέα του φλόγα, νου και σώμα, ατόφιο ατσάλι... 25 Η γη μας αρκετά λιπάστηκε από σάρκα ανθρώπου... Παχιά και καρπερά, να μην αφήσουμε τα χώματά μας να ξεραθούν απ' το βαθύ τούτο λουτρό του αιμάτου, πιο πλούσιο, πιο βαθύ κι απ' όποιο πρωτοβρόχι! Αύριο να βγει ο καθένας μας με δώδεκα ζευγάρια βόδια 30 τη γην αυτή να οργώσει την αιματοποτισμένη...

Ν' ανθίσει η δάφνη απάνω της και δέντρο ζωής να γένει, και η Άμπελός μας ν' απλωθεί ως στα πέρατα της Οικουμένης...

Ομπρός, παιδιά, και δε βολεύει μονάχος του ν' ανέβει ο ήλιος... Σπρώχτε με γόνα και με στήθος, να τον βγάλουμε απ' τη λάσπη' 35 σπρώχτε με χέρια και κεφάλια, για ν' αστράψει ο ήλιος Πνέμα!»

Άγγελος Σικελιανός

ΠΟΙΗΣΗ ΑΠΟ ΤΟΥΣ ΚΑΝΔΥΛΑΙΟΥΣ ΤΗΣ ΔΙΑΣΠΟΡΑΣ

ΕΛΛΑΔΑ

Περήφανη μικρή μας Ελλάδα του κόσμου Μητέρα των γραμμάτων της τέχνης του φωτός τα βήματά σου ακολούθησε ο κόσμος ολοταχώς.

Ελλάδα ο κόσμος και ο κόσμος Ελλάδα είσαι ο φάρος αναμμένη λαμπάδα.

Τις χιλιάδες λέξεις σου ανά τον κόσμο οι ξένοι λαοί με δική τους προφορά τις συλλαβίζουν σαν πολύτιμα διαμάντια. Την επιστήμη τα λεξικά τους και τα πάντα στολίζουν.

Οι αιώνες οδηγούν στο πέρασμά σου τα τόσα συντρίμια που βγαίνουν σπασμένα από της γης τα ερείπια είναι δικά σου.

Εγέννησες Θεούς και Σοφούς η μοίρα σε έριξε σε πολέμους πολλούς.

Τώρα που οικονομική κρίση τον κόσμο χτυπά ήθελα να είσαι απούσα δυστυχώς όμως είσαι πάλι μπροστά.

Τα χιλιάδες παιδιά σου στη διασπορά με κομμένη ανάσα και λύπη στην καρδιά ελπίζουν και εύχονται να τα καταφέρεις ξανά, Ελλάδα γλυκιά.

Χρυσάφω Καστούμη-Βαρδουνιώτη
SYDNEY 25-5-2010

«ΤΑ ΚΑΝΔΥΛΙΩΤΙΚΑ»

Εκδοση του Συλλόγου των εν Αθήναις και Απανταχού Κανδυλιωτών "Η ΠΡΟΟΔΟΣ"

ΚΩΔΙΚΟΣ: 4431

Γραφεία:

Κεραμεικού 23 Τ.Κ. 10437

1ος όροφος

ΤΗΛ. -FAX: 5240271

ΕΤΗΣΙΕΣ ΣΥΝΔΡΟΜΕΣ

Εσωτερικού 9 ΕΥΡΩ

Εξωτερικού Αμερικής δολ. 25

Αυστραλίας δολ. 45

Καναδά δολ. 40

Αφρικής 25 ΕΥΡΩ

Για τους κατοίκους του χωριού οι συνδρομές είναι προαιρετικές.

Για τα μέλη του Συλλόγου

συνδρομή Συλλόγου και

εφημερίδας μαζί, 6 ΕΥΡΩ

Εκδότης - Υπεύθυνος

σύμφωνα με το νόμο

Παναγιώτης Χ. Ευσταθίου

Πρόεδρος Διοικ. Συμβουλίου

Τηλ.: 210 6451380

Ενυπόγραφα άρθρα απηχούν τις προσωπικές απόψεις των συνταχτών και ουδεμία ευθύνη φέρει το Δ.Σ. του συλλόγου

**Μακρυγιάννης
Απομνημονεύματα**

Ο στρατηγός Μακρυγιάννης (1797-1864) είναι ένας από τους πρωταγωνιστές του απελευθερωτικού μας αγώνα. Αλλά και μετά την απελευθέρωση εξακολούθησε να αγωνίζεται εναντίον της απολυταρχίας και είναι ο κύριος εμπνευστής και ο αρχηγός του κινήματος της 3ης Σεπτεμβρίου 1843, που είχε ως αποτέλεσμα να αποκτήσει η Ελλάδα το πρώτο της σύνταγμα (1844). Σε ηλικία 33 ετών μαθαίνει γράμματα, για να γράψει «το βίο του», όπως λέει ο ίδιος. Τα χειρόγραφα του τα ανακάλυψε, τα αποκατέστησε με πολύ κόπο, τα σχολίασε και τα εξέδωσε (1907) ο λογοτέχνης Γιάννης Βλαχογιάννης. Αργότερα αυτό το έργο τράβηξε την προσοχή των πνευματικών ανθρώπων του τόπου μας όχι μόνο για τις ιστορικές πληροφορίες που περιέχει και για τον αγνό πατριωτισμό που το διαπνέει, αλλά και γιατί φανερώνει ένα πηγαίο και δυνατό πεζογραφικό ταλέντο με πολλές αφηγηματικές αρετές. Το απλό και ανεπιτήδευτο ύφος του θεωρήθηκε υποδειγματικό και πολλοί από τους πιο αξιόλογους λογοτέχνες μας, με πρώτο το Σεφέρη, αναγνωρίζουν το Μακρυγιάννη για δάσκαλό τους. Και είναι πραγματικά, γιατί ο Μακρυγιάννης αποτελεί την καθαρότερη έκφραση της ψυχής του λαού μας.

[Η απάντηση στο Δερινγύ]

Εκεί οπού 'φκιανα τις θέσες εις τους Μύλους ήρθε ο Ντερνύς* να με ιδεί. Μου λέγει: «Τι κάνεις αυτού; Αυτές οι θέσες είναι αδύνατες' τι πόλεμον θα κάμετε με τον Μπραΐμη αυτού; - Του λέγω, είναι αδύνατες οι θέσες κι εμείς, όμως είναι δυνατός ο Θεός οπού μας προστατεύει' και θα δείξομεν την τύχη μας σ' αυτές τις θέσες τις αδύνατες. Κι αν είμαστε ολίγοι εις το πλήθος του Μπραΐμη, παρηγοριόμαστε μ' έναν τρόπο, ότι η τύχη μάς έχει τους Έλληνες πάντοτε ολίγους. Ότι αρχή και τέλος, παλαιόθεν και ως τώρα, όλα τα θέρια πολεμούν να μας φάνε και δεν μπορούνε' τρώνε από μας και μένει και μαγιά. Και οι ολίγοι αποφασίζουν να πεθάνουν' κι όταν κάνουν αυτήνη την απόφασιν, λίγες φορές χάνουν και πολλές κερδαίνουν. Η θέση οπού είμαστε σήμερα εδώ είναι τοιαυτή' και θα ιδούμεν την τύχη

Δ Ι Α Λ Ε Ξ Τ Α Κ Ε Ι Μ Ε Ν Α
Για αυτό το φύλλο επιλέξαμε μερικά αποσπάσματα από τ' απομνημονεύματα του στρατηγού ΜΑΚΡΥΓΙΑΝΝΗ. Χωρίς σχόλια.
Αλλά ν' αναρωτηθούμε πόσοι από μας, τους «σημερινούς» Έλληνες, σκεφτόμαστε με τη λογική του. Σταύρος Λαγός

μας οι αδύνατοι με τους δυνατούς. - «Τρε μπιέν»*, λέγει κι αναχώρησε ο ναύαρχος.

[Είστε πολλά ολίγοι]

Έκατza να φάγω ψωμί. Ήρθαν τέσσεροι αξιωματικοί Γάλλοι μ' ανθρώπους από τη φεργάδα να πάρουνε μέσα τις τουλούμπες* και τ' άλλα τους τα πράγματα, να μη χαθούνε οπού θ' άνοιγε ο πόλεμος. Κράτησα τους αξιωματικούς και φάγαμεν μαζί. Μου λένε: «Είστε πολλά ολίγοι κι αυτηνοί πολλοί, οι Τούρκοι, και ταχτικοί* κι αυτήνη η θέση είναι αδύνατη. Έχει και κανόνια ο Μπραΐμης και δεν θα βαστάξετε. - Τους λέγω, όταν σηκώσαμεν την σημαία αναντίον της τυραγνίας, ξέραμεν ότ' είναι πολλοί αυτηνοί και μαθητικοί* κι έχουν και κανόνια κι όλα τα μέσα' εμεις απ' ούλα είμαστε αδύνατοι' όμως ο Θεός φυλάγει και τους αδύνατους' κι αν πεθάνομεν, πεθαίνομεν δια την πατρίδα μας, δια την θρησκεία μας, και πολεμούμεν όσο μπορούμεν αναντίον της τυραγνίας' κι ο Θεός βοηθός. Αυτός ο θάνατος είναι γλυκός, ότι κανένας δεν θα γένει αθάνατος' κι όταν ο Χάρος θα 'ρθει να μας πάρει, όταν θέλει, άρρωστους και δυστυχείς, καλύτερα σήμερα να πεθάνομεν». Με φίλησε ένας απ' αυτούς και τον φίλησα κι εγώ. Ύστερα φύγα.

[Το τραγούδι]

Τότε έκatzε ο Γκούρας και οι άλλοι και φάγαμεν ψωμί' τραγουδήσαμεν κι εγλεντήσαμεν. Με περικάλεσε* ο Γκούρας κι ο Παπακόστας να τραγουδήσω' ότ' είχαμεν τόσον καιρόν οπού δεν είχαμεν τραγουδήσει -τόσον καιρόν, οπού* μας έβαλαν οι διωτλείς* και 'γγιχτήκαμεν* δια να κάνουν τους κακούς τους σκοπούς. Τραγουδούσα καλά. Τότε λέγω ένα τραγούδι:

*Ο Ήλιος εβασίλεψε
Έλληνά μου, βασίλεψε και το
[Φεγγάρι εχάθη
κι ο καθαρός Αυγερινός που
[πάει κοντά την Πούλια,
τα τέσσερα κουβέντιαζαν και
[κρυφοκουβεντιάζον.
Γυρίζει ο ήλιος και τους λέει,
[γυρίζει και τους κρένει:
«Εφές οπού βασίλεψα πίσω
[από μια ραχούλα,
άκ'σα γυναίκα κλάματα κι
[αντρών τα μοιργιολόγια
γι' αυτά τα 'ρωικά κορμιά*

*[στον κάμπο ξαπλωμένα,
και μέσ' στο αίμα το πολύ είν'
[όλα βουτημένα.
Για την πατρίδα πήγαμε στον
[Αδη τα καμμένα.*

Ο μαύρος ο Γκούρας αναστέναξε και μου λέγει' «Αδελφέ Μακρυγιάννη, σε καλό να το κάμει ο Θεός' άλλη φορά δεν τραγουδήσες τόσο παραπονεμένα. Αυτό το τραγούδι σε καλό να μας βγει. - Είχα κέφι, του είπα, οπού δεν τραγουδήσαμεν τόσον καιρόν». Ότι εις ταρδιά* πάντοτε γλεντούσαμεν. Αρχισε ο πόλεμος κι άναψε ο ντουφεκισμός πολύ. Πήρα τους ανθρώπους μου, πήγα εκεί, καθώς ήμουν διορισμένοι' και στάθηκα καμπόσο και πολεμήσαμεν. Ήφερα απόξω γύρα τα πόστα.* Πήγα εις το κονάκι* μας ό,τι έπαιρνε να βασιλέψει το φεγγάρι, να βγάλω τον πεζό* δια την κυβέρνησιν. Έρχονται μου λένε: «Τρέξε, σκοτώθη ο Γκούρας εις το πόστο του. Έριξε αναντίον των Τούρκων' πάνω εις την φωτιά τον βάρεσαν εις τον αμήλιγγα* και δεν μίλησε τελείως». Πήγα, τον πήραμε εις τον ώμο και τον βάλαμε σ' ένα μπουντρούμι. Τον συγκύρισε η φαμελιά του και τον χώσαμεν.

[Στο πανηγύρι τ' Αγιαννιού]

Έγινα ως δεκατέσσερων χρονών και πήγα εις έναν πατριώτη μου εις Ντεσφίνα. Ήταν γιορτή και παγγύρι τ' Αγιαννιού. Πήγαμεν εις το παγγύρι' μόδωσε το ντουφεκι του να το βαστώ. Εγώ θέλησα να το ρίξω, ετζακίστη. Τότε μ' έπιασε σε όλον τον

κόσμον ομπρός και με πέθανε εις το ξύλο. Δεν μ' έβλαβε το ξύλο τόσο, περισσότερον η ντροπή του κόσμου. Τότε όλοι τρώγαν και πίναν και εγώ έκλαιγα. Αυτό το παράπονον δεν ήυρα άλλον κριτή να το ειπώ να με δικιώσει, έκρινα εύλογον να προστρέξω εις τον Αϊ Γιάννη, ότι εις το σπίτι του μόγινε αυτήνη η ζημία και η ατιμία. Μπαίνω την νύχτα μέσα εις την εκκλησιά του και κλείω την πόρτα κι αρχινώ τα κλάματα με μεγάλες φωνές και μετάνοιες' τ' είναι αυτό οπούγινε σ' έμεναν, γομάρι είμαι να με δέρνουν; Και τον περικαλώ να μου δώσει άρματα καλά κι ασημένα και δεκαπέντε πουργιά χρήματα και εγώ θα του φκιάσω ένα μεγάλο καντήλι ασημένιον. Με τις πολλές φωνές κάμαμεν τις συμφωνίες με τον άγιον.

[Τα αγάλματα]

Είχα δυο αγάλματα περίφημα, μια γυναίκα κι ένα βασιλόπουλο, ίδια' φαίνονταν οι φλέβες, τόση εντέλειαν είχαν. Όταν χάλασαν τον Πόρο, τα 'χαν πάρει κάτι στρατιώτες, και στ' Άργος θα τα πουλούσαν των Ευρωπαίων' χίλια τάλαρα γύρευαν... Πήρα τους στρατιώτες, τους μίλησα: «Αυτά, και δέκα χιλιάδες τάλαρα να σας δώσουνε, να μην το καταδεχτείτε να βγουν από την πατρίδα μας. Γι' αυτά πολεμήσαμε».

[Είμαστε στο εμείς]

Κι όσα σημειώνω τα σημειώνω γιατί δεν υποφέρνω να βλέπω το άδικον να πνίγει το δικιον. Δια κείνο έμαθα γράμματα εις τα γεράματα και κάνω αυτό το γράμμα τον απελέκτο, ότι δεν είχα τον τρόπον όντας παιδί να

σπουδάξω' ήμουν φτωχός κι έκανα τον υπηρέτη και τιμάρενα άλογα κι άλλες πλήθος δουλειές έκανα, να βγάλω το πατρικό μου χρέος, οπού μας χρέωσαν οι χαράμηδες* και να ζήσω κι εγώ σε τούτην την κοινωνίαν, όσο έχω τ' αμανέτι* του Θεού εις το σόμα μου. Και αφού ο Θεός θέλησε να κάμει νεκρανάσταση εις την πατρίδα μου, να την λευτερώσει από την τυραγνίαν των Τούρκων, αξίωσε κι εμένα να δουλέψω κατά δύναμη λιγότερο από το χειρότερον πατριώτη μου Έλληνα.* Γράφουν σοφοί άντρες πολλοί, γράφουν τυπογράφοι ντόπιοι και ξένοι διαβασμένοι για την Ελλάδα -ένα πράμα μόνον με παρακίνησε κι εμένα να γράψω, ότι τούτην την πατρίδα την έχομεν όλοι μαζί και σοφοί κι αμαθείς και πλούσιοι και φτωχοί και πολιτικοί και στρατιωτικοί και οι πλέον μικρότεροι άνθρωποι όσοι αγωνιστήκαμεν, αναλόγως ο καθείς, έχομεν να ζήσομεν εδώ. Το λοιπόν δουλέψαμεν όλοι μαζί, να την φυλάμεν κι όλοι μαζί και να μην λέγει ούτε ο δυνατός «εγώ», ούτε ο αδύνατος. Ξέρετε πότε να λέγει ο καθείς «εγώ»; Όταν αγωνιστεί μόνος του και φκιάσει ή χαλάσει, να λέγει εγώ' όταν όμως αγωνίζονται πολλοί και φκιάζουν, τότε να λένε «εμείς». Είμαστε εις το «εμείς» και όχι εις το «εγώ». Και εις το εξής να μάθομεν γνώση, αν θέλομεν να φκιάσομεν χωριόν, να ζήσομεν όλοι μαζί. Έγραψα γυμνή την αλήθεια, να ιδούνε όλοι οι Έλληνες ν' αγωνίζονται δια την πατρίδα τους, δια την θρησκείαν τους, να ιδούνε και τα παιδιά μου και να λένε: «Έχομεν αγώνες πατρικούς, έχομεν θυσίες», αν είναι αγώνες και θυσίες. Και να μπαίνουν σε φιλοτιμίαν και να εργάζονται εις το καλό της πατρίδας τους, της θρησκείας και της κοινωνίας.

ΓΛΩΣΣΑΡΙ
Ντερνύς: Ο φιλέλληνας Γάλλος ναύαρχος Δερινγύ.
Τρε μπιέν: πολύ καλά (Γαλλ.).
Τουλούμπα: η αντλία, τρόμπα.
Ταχτικοί: εκπαιδευμένοι, οργανωμένοι.
Μαθητικοί: εξασκημένοι.
Περικάλεσε: παρακάλεσε (ιδιωμ.).
Οπού: εδώ: από τότε που...
διωτλείς: ιδιωτλείς, συμφεροντολόγοι.
γγιχτήκαμεν: αγγιχτήκαμε, κακοκαρδιστήκαμε.
Ταρδιά: τα ορδιά (εν. το ορδί), τα προσωρινά στρατιωτικά καταλύματα.
Πόστο: επίκαιρη θέση.
Κονάκι: κατοικία. Εδώ: τόπος προσωρινής διαμονής.
Τον πεζό: τον πεζοπόρο, ταχυδρόμο.
Αμήλιγγα: μηλίγγι, μυαλό.
Χαράμηδες: αυτοί που τρώνε άδικα το βιος του άλλου.
Αμανέτι (και αμανάτι): ενέχυρο για την εξασφάλιση ενός χρέους. Το νόημα είναι ότι ο Θεός μας έδωσε τη ζωή για να κάνουμε το χρέος μας.

ΠΩΛΗΣΗ ΟΙΚΙΑΣ
Πωλείται κατοικία πέτρινη εις Κανδήλα
-Solid- made of stone σε πολύ καλή κατάσταση
5 δωματίων ο δεύτερος όροφος, προδιαγραφές για άλλα 3 δωμάτια στον 1ο όροφο.
Κάνει για ξενώνας. Έχει δυο μικρά οικόπεδα «κήπους» ανατολικά και νότια του σπιτιού. Τιμή: 150.000 ευρώ Τηλ. για πληροφορίες: Καναδά: 001-416-486-5634 Steve Ελλάδα: 27960 31448 Μιχαήλ Οικονομόπουλος

ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ TRAVEL
MELOS HATTA MANAGER
BIKY ΔΕΛΗΓΙΑΝΝΗ
ΑΕΡΟΠΟΡΙΚΑ / ΑΚΤΟΠΛΟΪΚΑ ΕΙΣΙΤΗΡΙΑ
ΤΑΞΙΔΙΩΤΙΚΑ ΠΑΚΕΤΑ / ΕΝΟΙΚΙΑΣΕΙΣ ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΩΝ
ΚΡΑΤΗΣΕΙΣ ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΩΝ / ΚΡΟΥΑΖΙΕΡΕΣ
ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΟΣ ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ
ΣΥΝΕΔΡΙΑ / ΕΚΘΕΣΕΙΣ
ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΑ ΤΑΞΙΔΙΑ
ΤΑΞΙΔΙΑ ΚΙΝΗΤΡΩΝ
ΚΥΠΡΟΥ 1 (ΠΛ. ΑΓΙΟΥ ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ), Τ.Κ. 22 100 ΤΡΙΠΟΛΗ
ΤΗΛ 2710 224102 | FAX 2710 224072 | ΚΙΝ 6973 734698
e-mail: p_travel@otenet.gr

ΕΥΧΑΡΙΣΤΗΡΙΟ
Το Δ.Σ. του Συλλόγου ευχαριστεί θερμά τον Σύλλογο Κανδυλιωτών Αμερικής «Ο ΚΕΚΡΩΨ» για την συνδρομή των 1.250 \$ Αμερικής.
Ο Πρόεδρος
ΠΑΝΟΣ Χ. ΕΥΣΤΑΘΙΟΥ

ΣΥΓΧΑΡΗΤΗΡΙΑ
Την κόρη μας Χρυσούλα Δεληγιάννη, που πέτυχε Συμβολαιογράφος Ελευσίνας συγχαίρουμε θερμά και της ευχόμαστε καλή σταδιοδρομία.
Οι γονείς της
Αναστάσιος και Φρειδερίκη Δεληγιάννη

Σχόλιο ΣΠΗΡΟΥ ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ

ΜΟΙΡΟΛΟΓΙΑ

Σχόλια - επιμέλεια: Σταύρος Λαγός

Καιρό τώρα ήθελα ν' ασχοληθώ με τα ΜΟΙΡΟΛΟΓΙΑ (εμείς στην Καντύλα τα λέμε ΜΟΙΡ(Ι)ΟΛΟΓΙΑ, προσθέτοντας και ένα γιώτα που συνειρμικά σε οδηγεί στη γραφή ΜΥΡΙΟΛΟΓΙΑ).

Μάζεψα από όπου είρσκα μοιρολόγια απ' όλη την Ελλάδα και τελικά είναι τόσα πολλά που είναι δύσκολο να χωρέσουν σε ένα φύλλο της εφημερίδας. Ακόμη είναι τόσο διαφορετικές οι κατηγορίες που χρειάστηκε να γίνει μια, έστω στοιχειώδης, ταξινόμηση σε κατηγορίες.

Έτσι λοιπόν, αποφασίσαμε να δημοσιευθούν σε συνέχειες και να χωριστούν στις εξής μεγάλες κατηγορίες:

Α. ΤΟΥ ΧΑΡΟΥ Β. ΤΟΥ ΚΑΤΩ ΚΟΣΜΟΥ Γ. ΜΟΙΡΟΛΟΓΙΑ Δ. ΑΚΡΙΤΙΚΑ Ε. ΤΑ ΜΟΙΡΟΛΟΓΙΑ ΣΤΗΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΠΟΙΗΣΗ και ΣΤ. ΜΟΙΡΟΛΟΓΙΑ ΤΟΥ ΧΩΡΙΟΥ ΜΑΣ

Για το τελευταίο παρακαλούμε τους αναγνώστες μας και κυρίως τις γυναίκες, να μας στείλουν μοιρ(ι)ολόγια που λέγονται στο χωριό μας.

Ξεκινάμε σήμερα με τα μοιρολόγια του χάρου.

«Τα μοιρολόγια των γυναικών μας, θαυμαστά ελεγειαρχαφίας υριστηουργήματα, αυτοφύτητα της ελληνικής εναισθησίας προϊό-ντα, κινούσι τον θαυμασμόν των ποιητών και εφελκύνουσι των γραμματιολόγων την προσοχήν όσον ουδέν άλλο, έστω και το εντεχνότερον, των λοιπών εξηγητισμένων και τετορνευμένων ημών στιχοιργημάτων».

(ΣΠ. ΖΑΜΠΕΛΙΟΣ)

Α'. ΤΟΥ ΧΑΡΟΥ

Ο ΧΑΡΟΣ

Γιατ' είναι μαύρα τα βουνά και στέκουν βουρκομένα:
Μην άνεμος τα πολεμά, μήνα βροχή τα δέρνει:
Κι ουδ' άνεμος τα πολεμά, κι ουδέ βροχή τα δέρνει,
μόνο διαβαίνει ο Χάροντας με τους αποθαμμένους,
Σέρνει τους νιους από μπροστά, τους γέροντας κατόπι,
τα τρυφερά παιδόπουλα στη σέλλ' αραδιασμένα.
Παρακυλούν οι γέροντες, τ' αγόρια γονατίζουν:
- Χάρε μου, κόνεψ' εις χωριό, κόνεψ' εις κρύα βρύση,
να πιουν οι γέροντες νερό κι οι νιοι να λιθαρίσουν
και τα μικρά παιδόπουλα να μάσουνε λουλούδια.
- Κι ουδ' εις χωριό κονεύω γώ, κι ουδέ σε κρύα βρύση,
τι έρχοντ' οι μάνας για νερό, γνωρίζουν τα παιδιά τους,
γνωρίζονται τ' ανδρόγυνα και χωρισμούς δεν έχουν.

(Συλλογή Αραβατινού)

Ο ΧΑΡΟΣ ΚΙ Ο ΝΙΟΣ

Τρότε και πίνετ', άρχοντες, κι εγώ να σας δηγοίμαι,
κ' εγώ να σας δηγιθώ για έναν ανθρωμένο,
για έναν νιον, τον είδα γω στ' οι κάμπους κ' εκυνήγα,
κινήγα κ' ελαγώνευγεν ο νιος κι αγριολόγα,
Στο γλάκιο πιάνει ο νιος λαγό, στον πήδο πιάνει αγρίμι,
την πέροδικα την πλουμιστή οπίσω την αφήνει.
Μα ο Χάροντας επέρασε κ' ήτονε μανιασμένος:
- Έβγαλε, νιε, τα ρούχα σου και θέσε τ' άρματά σου,
δέσε τα χέρια σου σταυρό, να πάρω την ψυχή σου,
- Δε βγάνω γω τα ρούχα μου, δε θέτω τ' άρματά μου,
μηδέ τα χέρια μου σταυρό, να πάρεις την ψυχή μου.
Μ' άντρας εσύ, άντρας κι εγώ, κι οι δυο καλ' ανθρωμένοι,
κι άντε να πά' παλέψομε στο σιδερόν αλώνι,
να μη ραίσουν τα βουνά και να χαλάσει η χώρα.

Και πάνε κι επαλεύγανε στο σιδερόν αλώνι.

Κ' εννιά φορές τον έβαλεν ο νιος το Χάρο κάτω.
Μ' απάνω εις τς εννιά φορές του Χάρου βροφάνη,
πιάνει το νιο πού τα μαλλιά, χάμαις τον γονατίζει.
- Άφισ με, Χάρο, τα μαλλιά και πιάσ' μ' από τη μέση,
και τοτεσάς σου δείχνω εγώ πώς είν' τα παλικάρια.
- Αποκειδά τα πιάνω γώ όλα τα παλικάρια,
πιάνω κοπέλλες όμορφες κι άντρες πολεμιστάδες,
και πιάνω και μορά παιδιά μαζί με τις μαννάδες.

(Συλλογή Γιανναράκη)

Ο ΧΑΡΟΣ ΚΙ Ο ΤΣΟΠΑΝΗΣ

Λεβέντης εροβόλαγεν από ψηλή ραχούλα
κι ο Χάρος τον καρτέρεσε σ' ένα στενό σοκάκι.
- Λεβέντη, απούθεν έρχεσαι κι απούθε κατεβαίνεις;
- Από τα προβατάρχομαι, στο σπίτι μου πηγαίνω,
πάγω να πάρω το ψωμί και πίσω να γυρίσω.
- Λεβέντη μ', μ' έστειλ' ο Θεός να πάρω την ψυχή σου.
- Δίχως ανάγκη κι αρρωστιά ψυχή δεν παραδίνω,
μόν' έβγα να παλαιώγομε σε μαρμαρένια αλώνια.
Κι αν με νικήσεις, Χάρε μου, να πάρεις την ψυχή μου
κι αν σε νικήσω, Χάρε μου, να πάρεις στο καλό σου.
Πιαστήκαν και παλαιίβανε απ' το προί ως το βράδυ.
Και κει στο γύρισμα του ηλιού,
λεβέντης βόγγηξε βαθιά, βαθιά για να πεθάνει.
- Άσε με, Χάρε μ', άσε με, παρακαλώ να ζήσω,
κι έχω τα πράτα μου άκουρα και το τυρί στο ζυγι,
κι έχω γυναίκα παρανιά και χήρα δεν της πρέπει,
κι έχω παιδί παραμικρό κι ορφάνεια δεν του πρέπει.
- Τα πρόβατα κουρεύονται και το τυρί ζυγιέται,
και το παιδί πορεύεται κι η χήρα κυβερνιέται.

(Συλλογή Περάνθη)

Ο ΧΑΡΟΣ ΚΙ Ο ΝΙΟΣ

Τρεις αντρειωμένοι ελέγισι πως Χάρο δεν φοβούνται
κι ο Χάρος κάπου τ' άκουσε, κάτι πουλί του τό 'πε.
Και νά σου τον κι επρόβαλε τσου κάμπους καβαλάρης.
Σαν αστραπή ν' το βλέμα του, σαν τη φωτιά η βαφή του,
σαν δυό βουνά 'ν' οι νόμοι του, σαν κάστρο η κεφαλή του.
Κι επήε και τους ηύρηκε στην τάβλα που εγευόνα,
- Καλώς σας ήρηκ' άρχοντες, καλώς τα γιοματάτε.
- Καλώς τον τον κύρ-Χάροντα.
Κάτσε, Χάρο, για να γευτείς, κάτσε να γιοματίσεις,
να φας τσιπλάν' από λαγούς, στηθάμι' από περόδικα,
να πεις τρώ χρονών κρασί, που πίνουν οι αντρειωμένοι.
- Δεν ήρτα εγώ για να γευτώ ούτε να γιοματίσω,
μόν' ήρτα για τον κάλλιο σας, που Χάρο δε φοβάται.
Κανείς και δεν του μίλησε, κανείς δεν τ' απεκρίθη,
παρά μιανής χήρας υγιός, που τον ελέγαν Γιάννη.
- Χάρ', ασ παρασαρτάρομε, Χάρ', ασ παραδιαβούμε
στα μαρμαρένια αλώνια μας...

Σαρταίν' ο νιος, ο νιούτσικος, βγαίνει σαράντα πήχες,
σαρταίνει κι ο κύρ-Χάροντας, βγαίνει σαρανταπέντε.
Κι οχ τα μαλλιά τον άρπαξε, στ' άλογο τονε ρίχτει.
- Άσε με, Χάρ', οχ τα μαλλιά και πάσε μ' όχ το χέρι,
κι άσε με σ' όρη, σε βουνό, και ρίξε μου ασκέρι,
κι αν δεν πετάξω σαν πουλί, να φύγω σαν πετρίτης,
κόψε μου το κεφάλι μου, στην τέντα σου 'πουκάτου.
- Μωρέ, αν ιδείς την τέντα μου, όλος ανατρομάξεις.

(Συλλογή Τομαζέο)

Ο ΧΑΡΟΣ ΚΑΙ Η ΚΟΡΗ

Καλά τό 'χουνε τα βουνά, καλόμοιρ' είναι οι κάμποι,
που Χάρον δεν παντέχουνε, Χάρον δεν καρτερούνε.
Το καλοκαίρι πρόβατα και το χειμώνα χιόνια.
Τρεις αντρειωμένοι βούλονται τον Άδη να τσακίσουν.
Ο 'νας λέει το Μάη να βγει, ο άλλος το καλοκαίρι,
κι ο τρίτος το χινόπωρο, οπού 'ναι τα σταφύλια.
Κόρη ξανθή τους μίλησε, αυτού στον κάτω κόσμο:
- Πάρτε μ', αντρειωμένοι μου, κι εμέ σ' αγέρα κόσμο.
- Κόρη, βροντούν τα ρούχα σου, φυσούν και τα μαλλιά σου,
χτυπάει και το καλίγι σου και μας νογεί ο Χάρος.
- Εγώ τα ρούχα βγάνω τα και τα μαλλιά τα κόβω *
και τα καλιγοπάπουτσα στη σκάλα τ' απιθώνω.
Πάρτε μ', αντρειωμένοι μου, κι εμέ στον πάνω κόσμο,
να πάω να ιδώ τη μάνα μου πώς θλίβεται για μένα,
να πα να ιδώ τ' αδέρφια μου πώς κλαίγουνε για μένα.
- Κόρη, σένα τ' αδέρφια σου εις τον χορόν χορεύουν,
κόρη, σένα η μάνα σου στην ρούγα κουβεντιάζει.

(Συλλογή Τομαζέο)

ΠΟΥ ΧΑΡΟ ΔΕΝ ΑΚΑΡΤΕΡΟΥΝ

Καλότυχα είναι τα βουνά, καλότυχοι είν' οι κάμποι, που χάρο
δεν ακαρτερούν, φονιά δεν περιμένουν,
μόν' περιμένουν άνοιξη, τ' όμορφο καλοκαίρι,
να πρασινίζουν τα βουνά, να λουλουδούν οι κάμποι.

(Συλλογή Πολίτη)

ΒΛΕΠΩ ΤΟ ΧΑΡΟ ΠΟΡΧΕΤΑΙ

Με γελασάνε τα πουλιά, της άνοιξης τ' αηδονία,
με γελασαν και μούπανε ο Χάρος δε με παίρνει.
Βάνω, φκιάνω, τα σπίτια μου τα μαρμαροχτισμένα,
βάνω στις πόρτες μάλαμα, στα παραθύρια ασήμι,
κι αυτά τα πανωπάλκονα κι αυτά μαργαριτάρι.
Στο παραθύρι έκαστα λίγο να ξανασάνω.
Βλέπω το Χάρο πόρχεται καβάλα στ' άλογο του,
Μαύρος αυτός και τ' άλογο, μαύρο και το σπαθί του,
Σέρνει τους νιους απ' τα μαλλιά, τους γέρους απ' τα γένια,
και τα μικρά - μικρά παιδιά τα σέρνει από το χέρι.

(Συλλογή Περάνθη)

ΤΟ ΠΕΡΙΒΟΛΙ ΤΟΥ ΧΑΡΟΥ

Α'.

Ο Χάρος εβουλήθηκε να φτιάσει περιβόλι.
Το 'χτισε, το καλούργησε, πιάνει να το φυτέψει,
βάνει τις νιες για λεμονιές, τους νιους για κυπαρίσσια,
βάνει και τα μικρά παιδιά γαρούφαλα και βιόλες,
έβαλε και τους γέροντες στον τοίχο του τρογύρω.
- Θε μου, να πέρναγα και 'γω σ' αυτό το περιβόλι,
να ξεριζώσω λεμονιές, να βγάλω κυπαρίσσια,
να πάρω στα χεράκια μου γαρούφαλα και βιόλες,
και να γλυκοκουβεντιάζω τρογύρω με το φράχτη.

(Συλλογή Πασαγιάννη)

Β'.

Ο Χάρος εβουλήθηκε να φτιάσει περιβόλι.
Τόσκαψε, το καλλιέργησε ναν το δεντροφυτέψει.
Φυτεύει νιες για λεμονιές, τους νιους για κυπαρίσσια,
φυτεύει και μικρά παιδιά τριαντάφυλλα τριγύρω,
έβαλε και τους γέροντες φράχτη στο περιβόλι.

(Συλλογή Πασαγιάννη)

ΤΙ ΒΓΗΚΕ Ο ΓΙΟΣ ΜΟΥ ΠΑΓΑΝΙΑ

Συχάστε κι ακουμάζετε να πω 'να μοιρολόγι,
μηδ' από τσουπρά τ' άκουσα, μηδ' από παντρεμένη,
η μάνα τ' Χάρου τόλεγε κρυφά 'πό τον υγιό της:
«Γυναίκες κρύψτε τσ' άντρες σας κι οι αδερφές τ' αδέρφια,
μανάδες τα παιδάκια σας, κρυφά από τον υγιό μου.
Τι βγήκε ο γιος μου παγανιά κι όποιος τ' αρέσ' τον παίρνει.
Οθ' εύρει τρεις παίρνει τους δυο κι όθ' εύρει δυο τον ένα
κι όθε εύρει έναν, μοναχό, τραβάει, τον ξεριζώνει.
Τάξε του Χάρου τάματα, της Χάρισσας μαντήλια,
τάξε και στο Χαρόπουλο ένα χρυσό ρολόι,
για να τσ' αφήνει νάρχονται δυο τρεις φορές το χρόνο,
τις πασχαλιές και τη Λαμπρή κι όλα τα πανηγύρια.

(Συλλογή Περάνθη)

ΧΑΡΕ Μ', ΔΕΝ ΠΑΙΡΝΕΙΣ ΓΡΟΣΑ;

Ποιος θε ν' ακούσει κλάματα, να μάθει μοιρολόγια,
να περπατεί στις γειτονιές και στο νεκροταφείο,
ν' ακούσει αντρίκια κλάματα, γυναίκια μοιρολόγια.
Κλαιν οι μανάδες για παιδιά, κι οι αδερφές γι' αδέρφια,
κλαίει και μια κουρμιμαδιά, μια νεοπατρεμένη,
οπ' έχασε τον άντρα της και κλαίει και φωνάζει.
- Χάρε μου, δε σπλαχνίζεσαι; Χάρε μ', δεν παίρνεις γρόσα,
δεν παίρνεις βόδια απ' το ζυγό κι άλογα από το γκέμι;
Δεν παίρνεις ρούχα να φορείς, φλωριά να τρώς, να πίνεις;
- Δεν θέλω ρούχα να φορά, φλουριά να τρώω, να πίνω,
θέλω μανάδων τα παιδιά, των αδερφιών τ' αδέρφια,
εγώ είμαι ο Χάροντας, με τη σειρά τους παίρνω.
Παίρνω τους νιους για το χορό, τις νιες για τα τραγούδια,
παίρνω και τα μικρά παιδιά στη σέλλα απ' τ' άλογο μου,
παίρνω και τους μισόκαιρους για μια φουμιά της τάβλας.

(Συλλογή Παπασπύρου)

ΜΟΡΦΕΣ: Οικογένεια Αθανασίου Γκάνα

Ο Θανάσης Γκάνας, παιδί του Παναγιώτη, γεννήθηκε το 1872, αλλά δεν γνωρίζουμε πότε έφυγε από τη ζωή. Μένανε σ' ένα χωμόσπιτο με μεγάλο κήπο, στο σημερινό του Γκιντώνη. Είχε αδερφό τον Κωτσιολούρα, που έμενε δίπλα, σε δικό του σπίτι, (κατά του Βαρβάτου), που μετά το αγόρασε ο Καπούς.

Ο Κωτσιολούρας, είχε τρεις τσιούπες κι ένα παιδί, το Βαγγέλη. Η μία επαντρεύτη το Χρήστο το Γάλο. Η δεύτερη το Χρηστά και μια της κόρη, ήταν η Πηνέλο, που επαντρεύτη το Βάγγο του Κιούση. Η άλλη, η Ελένη, έκαμε ένα ζώγιο παιδί με Καντυλαίο που όταν μεγάλωσε, έφυγε και ζούσε στην Αθήνα. Πριν τριάντα περίπου χρόνια, ήρθε στο χωριό, για να ειδεί τη θεία του την Πηνέλο. Αν είναι στη ζωή, θάναι εκεί γύρω στα ογδόντα τρία. Και ο Βαγγέλης, που παντρεύτηκε, έκαμε οικογένεια και ζούσε στην Αμαλιάδα.

Ο Θανάσης ο Γκάνας, παντρεύτηκε την Ελένη, κόρη του Γιάννη του Χουντάλα (Αρκουδόγιαννη). Γεννήθηκε το 1870 είχε αδερφή τη γιαγιά του Θύμιου του Κούκουλη, μια λεβεντοζουναίκα και αδερφό το Χρήστο, που ο γιος του Γιάννη πολέμησε στην Αλβανία. Ο Θανάσης και η Ελένη, κάμανε έξι παιδιά και μια τσιούπα. Το Γιώργη, γεννημένο το 1903, τον θυμούνται παιδί, αλλά δεν γνωρίζουμε για την τύχη του. Τον Παναγιώτη, ένα λοβό, που γεννήθηκε το 1911 και που πήρε αναβολή λόγω διάπλασης και που δεν ξέρουμε τι απόγινε. Το Γιάννη, ένα μαυριδερό, που εγεννήθη το 1919 και που επίσης δεν γνωρίζουμε τι απόγινε. Στη μητρόα του δήμου Ορχομενού φαίνεται σβησμένος (ότι έφυγε από τη ζωή) το 1939. Είκοσι χρονών. Το Στρατή, που εγεννήθη το 1910, πήγε στρατιώτης, απολύθη και ματαπίγε και πολέμησε στο Αλβανικό μέτωπο, διακρίθηκε για την αντρευσότην του και βραβεύτηκε από την πατρίδα με τον μεγαλόσταυρο. Παντρεύτηκε στον Μποντιά όπου και ζούσε και απόχτησε μια κόρη, που δεν γνωρίζουμε τι

απόγινε. Το Μήτσιο, γεννημένο το 1915, εΐτανε μέτριος αλλά λεβέντης, μπεσαλής, αγαπητός, με ψυχή, αλλά αράθυμος. Πήγε στρατιώτης και απολύθηκε το 1940 αντί το '38, επειδή είχε δυο χρόνια φυλακή. Έκαμε νερολόγος, στο χωριό. Πήγε και αυτός στην Αλβανία πολέμησε παληκαρίσια, (γάζωσε μόνος του με το πολυβόλο μια διμοιρία Ιταλών), τραυματίστηκε και στους δυο μηρούς (70% αναπηρία) και με το τέλος του πολέμου πήρε και αυτός από την πατρίδα παράσημα ανδρείας.

Η Οικογένεια, είχανε πρόβητα, που τα δόκανε με την κήρυξη του πολέμου. Έτσι, το 1943 πουλήσανε έξι στρέμματα χωράφι στου Ράγκου και πήρανε καμιά Ισαριά κεφάλια και τα πήγανε στη Βόχα να τα πουλήσουνε. Στρατής και Μήτσιοι μαζί. Στο δρόμο κάπου, τα ρίξανε στα χωράφια να βοσκήσουνε και τους πιάσανε οι αγροφύλακες της περιοχής. Για να τους αφήσουνε, απαιτήσαν να τους μαρτυρήσουνε τουλάχιστο είκοσι Καντυλαίους με όπλα. Σ' αυτό, μεσολάβησαν φορτικά και οι Μαρινάκηδες που μένανε στο Ζευγολατιό. Με τα πολλά και χίλια ζόρια, δόσανε δεκαέξι μεταξύ τους και του γερο-Πασαλή, νονού του Μήτσιοι. Από δω, αρχίζει και το μαρτύριό τους, μαρτύρια μιας περιέργης και ύπουλης εποχής.

Ανήμερα της Αγιασωτήρας του 1945 τους πιάσανε Στρατή και Μήτσιο, μια ομάδα δεξιά. Έψιλον τη λέγανε, κάποιος Στεριόπουλος, Μιυριόρος και Τζιρινας και κάποιιο γνωστό Καντυλαίοι. Τους πήγανε αχάριμα στο μαγαζί του Κωσταμπάλια, πήγανε εκεί βίαια με τις μπιτζόμες και τον Παφλαγόνα, πρόεδρο τότε του χωριού. Τους δέσανε, (τους δύο αδερφούς) μ' ένα τραγόσκοινο από του Κοσιδέκα. Τους περάσανε από την Κατόβρυση, τον Αγιώργη, τα λακώματα, όπου ένας τσιοπάνης Καντυλαίος που ρώτησαν αν τους γνωρίζει, απάντησε: «Λουλούδια»!! Τελικά, κάπου στη Γκούρα της ορεινής Κορινθίας, σκοτώσανε τους ήρωες του Αλ-

βανικού πολέμου!! Λες κ' ήσανε οι ληστές Αρβανιτάκηδες.

Ένα από τα δράματα της εποχής

Το Βασίλη, γεννημένο το 1926, Ανύπαντρος, πήγε και αυτός φαντάρος. Το 1951 πήγε στην Κορέα και πολέμησε στο πλευρό των «συμμάχων»!! Εκεί σκοτώθηκε κάπου στα 1952. Θυμάμαι μόνο μόνο, σε κάποια ειδική τελετή στο σχολείο, με παρούσα ολόκληρη την Καντύλα και με τα σκολιαρόπαιδα στοιχισμένα και ζυγισμένα κατά τάξεις, όξω στο προαύλιο κατύ την αγορά, κάποιος δάσκαλος, διάβασε τα ονόματα των πεσόντων (τα είχανε γράψει και σε πρόχειρη στήλη απάνου σε κάτασπρο πανί), από τον Αλβανικό πόλεμο, την κατοχή και τον εμφύλιο. Τελευταίο, διάβασε: «Βασίλειος Αθανασίου Γκάνας». Έπεσε, πολεμώντας στην Κορέα, στο πλευρό των συμμάχων». Ένα ουρλιαχτό έσκισε τον αέρα και τις καρδιές όλων εκεί, σαν σε αρχαία τραγωδία. Ήτανε της χαροκαημένης ΜΑΝΑΣ για - Θανάσιναις, που με σκουτιά λίσσα, έστεκε εκεί μπροστά, σύγχρονη Εκάβη. Μέσα από τον οδυρμό, ξεχώριζες τα ονόματα των παιδιών της, που αράδιαζε και διβόλιζε. Στο τέλος, έφυγε ο κόσμος άρροστος. Τα ύστερα χρόνια, έξηγε με το μοιρολοϊ και τον αβάσταχτο καημό, Καθισμένη κατάχαμα, στην ισόγεια πόρτα, στο έμπα του σπιτιού, μοιρολόγαγε στρατά και πονεμένα με τα ημερόνυχτα, στραγγίζοντας συφάμελα τα φαρμάκια, ραγίζοντας το λιθάρι και χλίζοντας τον κάτω μαχαλά συμπούπουλο. Κάπου εκεί, στη μέση της δεκαετίας του πενήντα, πρέπει ν' αναπαύτηκε η βασανισμένη της ψυχή και το κορμί της, σε χωριό της Κορινθίας, που έξηγε η κόρη της. Εκείνη την εποχή ο συντοπίτης μας Γιώργης (Τζιωρτζής) Παπαθανασόπουλος (Ντουνταγκάμ), έβγαλε ένα βιβλιαράκι μέσα στο οποίο αναφερότανε στα ανεπίωτα βύσανα των Γκαναίων με τίτλο «ΓΙΑ ΣΕΝΑ ΕΛΛΑΔΑ» και υπότιτλο «Η ζωντανή ιστορία δύο ηρώων αδελφών του Αλβανικού μετώπου με τραγικό τέλος» ΑΘΗΝΑ 1949. Και η Βάσιω που εγεννήθη το 1922. Μια πανέμορφη κοπέλα, που έξησε στο χωριό μέχρι τις αρχές της δεκαετίας του πενήντα. Παντρεύτηκε κάποιον Στατήρα, από το Ζευγολατιό της Κορινθίας, με τον οποίο χώρισε. Στη συνέχεια παντρεύτηκε έναν αστυνομικό, Γιώργη Καλατζή και ζήγανε στο χωριό Αηδόνια της Κορινθίας, διατηρώντας ένα μαγαζάκι. Κυρακούλα τη λέγανε εκεί, (από το Βασιλικούλα), μέχρι πριν δύο περίπου χρόνια, που και κείνη έφυγε από τη ζωή. Από τον πρώτο της γάμο, άφησε ένα παιδί.

Πολλά καλά τηλεοπτικά σήριαλ και κινηματογραφικά έργα, φέρνουν την υπογραφή του. Γιώργος Στατήρας, Σκηνοθέτης.

Οικογένεια Θανάση και Ελένης Γκάνα. Η τραγική φαμελιά, Κώστας Πρίamos

Υ.Γ.: Αξιόπιστη σταθερή πηγή μου για λεπτομέρειες, είναι ο Μπαρμπα-Γιώργης ο Βαρδουιώτης.

Η ΧΙΟΝΟΤΡΟΥΠΑ ΤΗΣ ΣΚΙΠΙΖΑΣ ΚΑΙ Η ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΟΥ ΠΑΠΑ-ΝΙΚΟΛΑ ΟΙΚΟΝΟΜΟΠΟΥΛΟΥ

Ψυγείον πάγου, πριν φθάσουν στην Καντύλα τα ψυγεία. Κάποτε το έτος 1750 ο παπα-Νικόλας επήρε σώγαμπρο στην κόρη του κάποιον Δεληγιάννη Μανώλη αλλά πριν τους παντρεύσει εξηγήθηκε στο γαμπρό να αλλάξει το όνομά του και εδέχθηκε το παλληκάρι. Από Δεληγιάννης έγινε Οικονομόπουλος. Τους πάντρεψε και αμέσως οι Κανδυλαίοι:

- Ακούς ν' αλλάξει τ' όνομα του παιδιού, και τον ρωτούσαν τον παπά:

- Γιατί παπά άλλαξες το όνομα του παιδιού;

- Το απαιτούσε ο οίκος, έλεγε ο παπάς.

- Σαν τί οίκος είν' αυτός; (και βγήκε το όνομα Σαντικός).

Ο παπας ελέγετο Οικονομόπουλος Νικόλαος. Ήτανε παπάς και δάσκαλος και όταν διεδίδετο ότι θα 'ρθουν οι Τούρκοι στο χωριό, το σχολείο γινόταν στο Μοναστήρι. Το καθημερινό σχολείο ήταν το σπίτι του παπά και το σπίτι αυτό σώζεται ακόμη, ήταν το μεγαλύτερο στο χωριό και το ψηλότερο.

Την εποχή αυτή συνέβη κάτι στην Τρίπολη. Αρρώστησε του πασα το κορίτσι και το συμπέρασμα των ιατρών βγήκε ότι χρειαζότανε η ασθένεια αυτή πάγο. Ήταν Αύγουστος. Μόνο στο Βόρειο Πόλο υπήρχε πάγος τότε. Ο πασάς ειδοποίησε όλα τα χωριά και την Κανδύλα και μεσολάβησαν οι ντόπιοι και κατέβηκαν με σκοινιά μες τη χιονότροπα και έβγαλαν δύο φορτία ζώνων πάγο και τα πήγαν στην Τρίπολη. Εσώθηκε η κοπέλα κι ο πασάς εχάρηκε και ειδοποίησε τους Κανδυλαίους τι δώρο ήθελαν να τους κάνει.

Σκέφτηκαν οι αρμόδιοι και έβγαλαν συμπέρασμα να τους απαλλάξει από το φόρο που πλήρωναν στους Τούρκους, το λεγόμενο χαράτσι. Και τους απάντησε ο πασάς πως αυτό δε γινόταν διότι είναι κρατική υπόθεση και δεν εξαρτιόταν από εκείνον.

- Σκεφθείτε κάτι άλλο.

Το σπουδαιότερο ήταν αυτό και επέμεναν. Και τους απαντά:

- Να μαζέψτε χρήματα και να αγοράσετε το χωριό.

Όλοι λοιπόν εμπρός εράνους και πάλι. Αφού συγκέντρωσαν το ποσόν ρώτησαν:

- Τώρα τι γίνεται παπά;

- Θα αγοράσετε το χωριό αλλά πρέπει να πάτε στην Κωνσταντινούπολη.

- Και ποιος θα πάει;

- Ο παπα-Νικόλας που ξέρει γράμματα και τούρκικη γλώσσα.

Ήταν εβδομήντα δύο χρονών ο παπάς, δεν του άρεσε αλλά δεν υπήρχε άλλη περίπτωση. Και το απεφάσισε και του έδωσε ο πασάς και ένα βοηθητικό χαρτί, εμπήκε στο πλοίο στο λιμάνι Ναυπλίου και σε ένα μήνα έφθασε στην Κωνσταντινούπολη. Ο παπάς πήγε στο Δεσπότη και τον παρακάλεσε για βοήθεια και ο Δεσπότης του απάντησε πως είναι μεγάλο το ποσό που ζηταγε και είναι αδύνατον να το μαζέψει. Ο παπάς το σκέφτηκε, ήταν κι εγωιστής να πάει στην Κανδύλα χωρίς τον τίτλο του χωριού.

Απεφάσισε και κάθισε στην εκκλησία έξι μήνες, συγκέντρωσε το ποσό, πήγε στο Τουρκικό Υπουργείο, τα κατέθεσε και του λένε:

- Ο τίτλος αυτός θα έρθει υπηρεσιακώς.

Δαγκώθηκε ο παπάς, παρακάλεσε, τίποτα και σκέφτηκε:

- Πώς πάνε στην Κανδύλα τώρα δίχως τίτλο.

Όταν έφθασε στην Κανδύλα του έλεγαν οι χωριανοί:

- Παπά σου φαγαν οι Τούρκοι τα λεφτά, κι άρχισαν τα κουτοσομπολιά στο χωριό.

Ο παπάς ήταν εβδομήντα δύο χρονών, κουράστηκε και με το γεγονός της Κωνσταντινουπόλεως στεναχωρήθηκε πολύ, είχε όμως μέσα του την πεποίθηση πως θα έρθει ο τίτλος και το έλεγε:

- Θα έρθει το χαρτί και όταν θα έρθει θα μου το διαβάσετε στο μνημείο μου.

Ο παπάς σε σαράντα ημέρες πέθανε. Και ήρθε έπειτα ο τίτλος σε δύο μήνες και έγγραφε «Το χωριό γίνεται ανεξάρτητο και καταργούνται οι φόροι των Τούρκων, το χαράτσι». Τότε όλοι οι κάτοικοι τον συγχώρεσαν και πήγαν στον τάφο του και του το διάβασαν και έγινε πανηγύρι. Και φώναζαν να ζήσει η Κανδύλα ανεξάρτητη.

Αυτό μου το είχε διηγηθεί ο παππούς μου ο γερο-Θεοφάνης του Κων/νου όταν ήμουν νεαρός και καλό είναι να τα μάθουν και οι νεώτεροι, όσοι βέβαια ενδιαφέρονται.

Οικονομόπουλος Γ. Θεοφάνης
16/05/2010

ELXI
RENT A CAR

Ελένη Ξηρόγιαννη - Πετμεζά

Λεωφ. Συγγρού 114, 11742 Αθήνα
Τηλ.: 210 9227100-Fax: 210 9215301

ΣΥΝΕΡΓΕΙΟ ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΩΝ
SERVICE - ΦΑΝΟΠΟΙΑ - ΒΑΦΕΣ

ΞΗΡΟΓΙΑΝΝΗΣ ΜΙΧΑΗΛΗΣ

ΡΗΓΑ ΦΕΡΡΑΙΟΥ & ΛΑΡΝΑΚΟΣ 3 - ΛΙΓΔΑΛΗ
ΤΗΛ./FAX : 210 5621569 ΚΙΝ.: 6978 494040

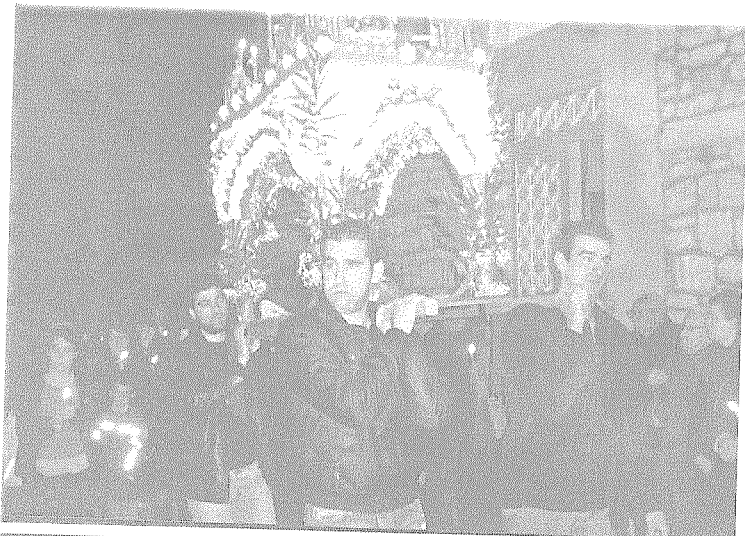
Παραδοσιακή ταβέρνα
"ΟΣ ΚΑΛΟΣ ΠΑΡΕΑ"

Κανδήλο Αρκαδίας **τηλ.: 27960 31491**
κιν.: 0976 134 428

Η ΖΩΗ ΕΝ ΤΑΦΩ

Μεγάλη Παρασκευή 2/4/2010

Από την περιφορά των Επιταφίων των δύο ενοριών του χωριού μας. Στην πρώτη φωτογραφία ο Επιτάφιος του ιερού ναού Παμμεγίστων Ταξιαρχών και στη δεύτερη ο Επιτάφιος του ιερού ναού Γεννήσεως του Χριστού.

Δύο φωτογραφίες από το γραφικό πανηγύρι στο μαγευτικό ξωκλήσι της Αγίας Τριάδας του χωριού μας την 24/5/2010.

ΠΩΛΗΣΗ ΟΙΚΟΠΕΔΟΥ

ΠΩΛΕΙΤΑΙ οικόπεδο στην Κανδύλα εντός του χωριού 1.207 τ.μ. οικοδομήσιμο.

Πληροφορίες τηλέφωνο: 2710231827, κινητό: 6977-998377 κ. Αντώνη Ευαγ. Σωτηρόπουλο.

ΠΡΟΤΑΣΗ ΓΙΑ ΕΠΕΚΤΑΣΗ ΤΟΥ ΝΕΚΡΟΤΑΦΕΙΟΥ

Μεταξύ των συμπατριωτών κ.κ. Παναγιώτου Χ. Ευσταθίου, Προέδρου του Συλλόγου Κανδυλιωτών «Η ΠΡΟΟΔΟΣ», Πάνου Καραμπή, Προέδρου του Τοπικού Συμβουλίου Κανδύλας, Γεωργίου Μ. Δρόσου μέλους του Συλλόγου Κανδυλιωτών Τορόντο και του υπογράφοντος συζητήθηκε η ιδέα επέκτασης του Νεκροταφείου προς τα Δυτικά, δεδομένου ότι ο υπάρχων χώρος έχει σχεδόν καλυφθεί και θα υπάρξει πρόβλημα εις το μέλλον.

Οι κάτοχοι των χωραφιών δυτικά του Νεκροταφείου είναι οι κ.κ. Ευστάθιος Αγγέλου Ευσταθίου, Κων/νος Προκόπος (Μωριάς) και Ιωάννης Εικοσιδέκας (Χαμάλης). Οι δύο πρώτοι δέχονται να παραχωρήσουν τα χωράφια τους και ο τρίτος

είναι υπό σκέψη. Η συνολική έκταση και των τριών φτάνει τα 4 στρέμματα.

Ζητείται η γνώμη των συμπατριωτών αν πρέπει να γίνει αυτή η αγορά. Όσο για τα απαιτούμενα χρήματα θα ζητηθεί και πάλι η ενίσχυση από τους απανταχού Κανδυλιώτες.

Και κάτι άλλο: Θα πρέπει να καθιερωθεί μια εισφορά 500 Ευρώ από τους συγγενείς των ξένων νεκρών που ενταφιάζονται στην Κανδύλα και τα χρήματα αυτά να διατίθενται για διάφορες ανάγκες του Νεκροταφείου (καθαρισμό κ.λπ.).

Λεωνίδας Κ. Χονδρός
Ιεροψάλτης

Η ΑΞΙΑ ΤΟΥ ΓΑΜΟΥ

Στις 10 μινός Μαΐου, αδελφοί μου, γιορτάζει η Εκκλησία μας τον Άγιον Απόστολον τον ζηλωτή Κανανίτην.

Ο Άγιος Απόστολος Σίμων ένας από τους δώδεκα μαθητάς του Χριστού ήταν από την Κανά της Γαλιλαίας για τούτο ονομάζεται και Κανανίτης. Αυτός, αδελφοί μου, ήταν ο νυμφίος, ο γαμπρός που ευλόγησε τον γάμον ο Χριστός μας στην Κανά της Γαλιλαίας, όπως μας πληροφορεί η Ιερά Παράδοση.

Ήταν το πρώτο θαύμα του Χριστού που έκανε το νερό κρασί και έδωσε να πιουν όλοι οι καλεσμένοι γιατί, φίλοι μου, ο γάμος είναι μέθη. Είναι χαρά. Είναι τιμή και δόξα. Είναι θεία ευλογία, παρά του ουρανού Θεού και Πατρός.

«Ταύτην εποίησεν την αρχήν των σημείων ο Ιησούς εν Κανά της Γαλιλαίας και εφάνέρωσε την δόξαν αυτού και επίστεψαν εις αυτόν οι μαθητές αυτού» (Ιωαν. Κεφ. Β', στίχ. 11-12).

Ο Ευλογημένος γάμος, αδελφοί, συνεχίζει την δημιουργία και το έργο του καλού μας Θεού: «Αυξάνεσθε και Πληθύνεσθε.» (Γεν. α. 28.)

Ο ευλογημένος γάμος προσφέρει αγίους Μάρτυρας, ωραίες υπάρξεις, γενναίους αθλητάς της Ορθόδοξου ημών Πίστεως στην Εκκλησία του Χριστού.

Ο ευλογημένος γάμος συμβολίζει ακόμα και τον γάμον κάθε ψυχής με τον Αθάνατον Νυμφίον και Σωτήρα Ιησούν Χριστόν.

Από το θαυμαστό λοιπόν αυτό γεγονός του θαύματος του Κυρίου, φίλοι μου, ο αγαθός Σίμων ο ζηλωτής συγκινήθηκε, συγκλονίστηκε τόσο πολύ, που άφησε τον γάμον και τους καλεσμένους και ακολούθησε τον φιλόνητον Κύριον και έγινε ένας από τους μαθητάς του Χριστού.

Και μετά την Πεντηκοστή έλαβε και αυτός το χάρισμα του Αγίου Πνεύματος.

Και έδραμε, αδελφοί, εις πάντα τα έθνη και κήρυξε το Ευαγγέλιο της Βασιλείας του Χριστού, στη Μαυριτανία και σε όλες τις χώρες της Αφρικής, μέσα σε βάρβαρους λαούς, στη Μεγάλη Βρετανία, τη σημερινή Αγγλία, στην Ολλανδία και έφερε αμέτρητους χριστιανούς στην Ορθόδοξη Πίστη και η χαρά του ήταν μεγάλη.

Κάποιοι όμως κακοί ειδωλολάτρες τον συνέλαβαν και αφού τον βασάνισαν με τα πιο φρικτά βασανιστήρια τον οδήγησαν και τον ανέβασαν στο Σταυρό.

Και εκεί, αδελφοί μου, μαρτυρικά παρέδωκε την αγίαν του ψυχή στον Μεγαλομάρτυρα του Γολγοθά, στον Βασιλέα του Πόνου, στον Εσταυρωμένον και Αναστήμενον Κύριον ημών Ιησούν Χριστό.

Αυτός, λοιπόν, αγαπητοί μου φίλοι, ήταν ο νυμφίος, ο γαμπρός που ο Χριστός μας ευλόγησε τον γάμον στην Κανά της Γαλιλαίας.

Ο Σίμων ο ζηλωτής, ο Κανανίτης, ο μαθητής και ύστερα Απόστολος του Χριστού μας.

Ο Ευλογημένος, λοιπόν, γάμος, φίλοι μου, είναι μέθη. Είναι χαρά. Είναι τιμή και δόξα. Και θεία ευλογία παρά του ουρανού Θεού και Πατρός. «Κύριε ο Θεός ημών δόξη και τιμή στεφάνωσον αυτούς», ψάλλει η Αγία μας Εκκλησία. «Και ους ο Θεός συνέzeugε άνθρωπος μη χωριζέτω» (Ματθ. ΙΘ στίχ. 6-7)

Με αγάπη Χριστού
Πατήρ Ιωάννης Κατοσάρδς
22/5/2010

Να χτυπήσουμε βαθιά τους Έλληνες

Τι έλεγε από το 1974 ο Χ. Κίσιγκερ!

Henry Kissinger: «The Greek people are anarchic and difficult to tame. For this reason we must strike deep into their cultural roots: Perhaps then we can force them to conform. I mean, of course, to strike at their language, their religion, their cultural and historical reserves, so that we can neutralize their ability to develop, to distinguish themselves, or to prevail; thereby removing them as an obstacle to our strategically vital plans in the Balkans, the Mediterranean, and the Middle East»

(Οι Έλληνες είναι αναρχικοί και δύσκολα κουμαντάρονται. Γι' αυτόν τον λόγο πρέπει να χτυπήσουμε βαθιά μέσα στις

πολιτισμικές τους ρίζες: έτσι ίσως καταφέρουμε να τους αναγκάσουμε να συμβιβαστούν. Εννοώ βέβαια να χτυπήσουμε την γλώσσα τους, την θρησκεία τους, τα πολιτισμικά και ιστορικά αποθέματα, έτσι ώστε να ουδετεροποιήσουμε την δυνατότητά τους να αναπτύσσονται, να διακρίνουν τους εαυτούς τους, ή να αποδεικνύουν ότι μπορούν να νικούν, έτσι ώστε να ξεπεράσουμε τα εμπόδια στα στρατηγικά απαραίτητα σχέδιά μας στα Βαλκάνια, την Μεσόγειο και την Μέση Ανατολή).

Απόσπασμα ομιλίας του Henri Kissinger στην Ουάσινγκτον τον Σεπτέμβρη του 1974...

Του ΚΥΡ από το «ΒΗΜΑ»

ΓΙΑ ΤΙ ΤΟ ΛΕΜΕ ΕΤΣΙ

Από το βιβλίο του Τάκη Νατσούλη «Λέξεις και φράσεις παροιμιώδεις» έκδοση Κώστα Σμυρνιωτάκη.

«Σαββατιανά σταφύλια»

Η φράση προέρχεται από τους Μεσογιτες (Κορωπί, Παιανία, Μαρκόπουλο κ.λπ.), που στα παλιά τα χρόνια πήγαιναν στους αμπελώνες που ήταν κοντά στον Άγιο Σάββα, για ν' αγοράσουν νέα φυτώρια από τα κλήματα του αμπελώνα. Στην επιστροφή, όταν συναντιόντουσαν με άλλους συγχωριανούς τους και τους ρωτούσαν τι πήραν, τους απαντούσαν: «Κλήματα από τον Άγιο Σάββα, σαββατιανά». Και από τότε έμεινε η φράση και η ονομασία των σαββατιανών σταφυλιών. (Κάτι παρόμοιο και με τα σημερινά βερούκοκα Διαμαντοπούλου, που πήραν την ονομασία τους, επειδή κάποιος Διαμαντόπουλος πέτυχε στο μπόλιασμα μια καλή ποικιλία).

«Το ράσο δεν κάνει τον παπά»

Όταν ο Κολοκοτρώνης πολέμουσε στην Πελοπόννησο, είχε μαζί του κι έναν καλόγερο από τον Άγιον Όρος, το Μιχάλη Φούντα, που έκανε για δέκα άντρες το λιγότερο. Ήταν ψηλός, δυνατός, έξυπνος κι έτρεχε σαν το αγριόκάτσικο! Όπου μάχη κι αυτός. Αλλά και όπου γλέντι, ήταν από τους πρώτους. Οστόσο ο Μ. Φούντας, παρόλη την παλληκάρια του και την εξυπνάδα του, βρέθηκε μια μέρα κυκλωμένος από τους Αρβανίτες. Φυσικά, πολέμησε σαν το λιοντάρι, έφαγε αρκετά κεφάλια με το τρομερό του κατάρτι, μα στο τέλος αναγκάστηκε να υποκύψει και πιάστηκε αιχμάλωτος. Οι Αρβανίτες, βέβαια, γιόρτασαν το γεγονός. Όταν, όμως, ο Γέρος έμαθε την αιχμαλωσία του, λυπήθηκε κατάκαρδα. Αποφάσισε, ωστόσο, να τον ελευθερώσει μ' έναν πολύ έξυπνο τρόπο. Πρόσταξε μερικά από τα παλληκάρια του, να στήσουν καρτέρι και να πιάσουν κανέναν «αξιωματούχο» του εχθρού, ώστε να μπορέσουν να τον ανταλλάξουν με το Φούντα. Πραγματικά, το καρτέρι τους στάθηκε τυχερό. Δυο μέρες αργότερα, έπεσε στα χέρια τους ο Κιαμιάλ εφένδης, που διοικούσε ολόκληρη σχεδόν τη στρατιά. Αμέσως τότε, ο Γέρος του Μοριά ζήτησε την ανταλλαγή του. Ο Αρβανίτης, όμως, ξαφνιάστηκε, γιατί δε φανταζόταν ποτέ ότι ήθελαν να ανταλλάξουν το «ιερό» του πρόσωπο μ' έναν καλόγερο με φουστάνελα. Μπορούσαν να ζητήσουν στη θέση του, εκατό αιχμαλώτους και όχι έναν.

Τότε, όμως, ο Κολοκοτρώνης

του είπε με το συνηθισμένο του χαμόγελο:

- Τα ράσα δεν κάνουν τον παπά, αγά μου! Κι εγώ το Μιχάλη το Φούντα, δεν τον αλλάζω με χίλιους σαν κι εσένα!

«Του άλλαξαν την πίστη στο ξύλο»

Στη Βυζαντινή εποχή, τους αιχμαλώτους τους πήγαιναν σε απομακρυσμένα μέρη και η ζωή τους ήταν τρομερή. Μια από τις αξιώσεις των αλλόπιστων εχθρών ήταν ν' αλλάξουν την πίστη τους. Πολλοί από αυτούς δεν ήθελαν ν' αλλάξουν τη θρησκεία τους και υπέφεραν τα τρομερά μαρτύρια, αλλά στο τέλος πέθαιναν με μαρτυρικό θάνατο. Υπήρχαν όμως και άλλοι, που δεν μπορούσαν να υποφέρουν το ξύλο και τα μαρτύρια και στο τέλος άλλαξαν την πίστη τους.

Από το γεγονός αυτό βγήκε η παροιμιώδης έκφραση «του άλλαξαν την πίστη στο ξύλο», που τη λέμε και σήμερα.

«Του αρέσει ο φραμπαλάς»

Φραμπαλά αποκαλούμε το κάτω μέρος της φούστας, τον ποδόγυρο, ιδίως όταν είναι κυματοειδής. Φραμπαλά ή πιο παρεφθαρμένα ακόμη φραμπαλά.

Τη λέξη την έχουμε πάρει από τη γαλλική falbalas (φαλμπαλά), που σημαίνει το ίδιο πράγμα, τον ποδόγυρο δηλαδή, αλλά δεν είναι γαλλικής προέλευσης. Είναι αγγλικής μόδας φαντασία αυτός ο φραμπαλάς.

Πραγματικά, τον περασμένο αιώνα, είχε βγει μια μόδα στο Λονδίνο, να ράβεται επάνω στο ύφασμα του ποδόγυρου μια λεπτή γούνα και η μόδα αυτή λεγόταν αγγλικά: fur below (φερ μπλόου), δηλαδή γούνα κάτω. Αυτό το «φερ μπλόου», παραφθάρθηκε στα γαλλικά και έγινε φαλμπαλά και στη γλώσσα μας φραμπαλάς ή φραμπαλάς.

Το περίεργο είναι ότι, στα ελληνικά, ο φραμπαλάς κατάντησε να σημαίνει τη γυναίκα και γι' αυτό λέμε για έναν άντρα που δείχνει κάποια αδυναμία προς το γυναικείο φύλο: «Του αρέσει ο φραμπαλάς».

«Θα σε συγυρίσω»,

«Του Κουτρούλη το πανηγύρι»,

«του Κουτρούλη ο γάμος»

Κατά τη διαπόμπευση κουρευάνε τον «αμαρτήσαντα», τον έκαναν δηλαδή «κουτρούλη» (από το κούτρα, που θα πει κεφάλι) κι ύστερα άρχιζε η περιφορά στους δρόμους

και τις πλατείες της βασιλεύουσας των πόλεων. Φαντάζεστε τι γινόταν, απ' όπου πενούσε. Πραγματικό πανδαιμόνιο. Ας αφήσουμε τους τενεκέδες, τα σάπια φρούτα και λεμόνια που του πετούσαν, τα κουδούνια που του κρεμούσαν και τις καμπάνες που τις χτυπούσαν, για να τον υποδεχτούν. Η «περιαγωγή» του αυτή λεγόταν συγυρίσμα και από τη λέξη αυτή βγήκε και η φράση «θα σε συγυρίσω» (παράγεται από το συν και γυρίζω). Υπάρχει ακόμη και η συνήθεια, ενώ τον πήγαιναν, χόρευαν τριγύρω του κρατώντας μαντίλια και παραβάλλοντας, σκωπτικά, όλο αυτό το κακό με πανηγύρι ή γάμο. Έτσι σήμερα, όταν πρόκειται για μεγάλη οχλοβοή και φασαρία λέμε ότι έγινε «του Κουτρούλη το πανηγύρι» ή «του Κουτρούλη ο γάμος».

Σε μερικά μέρη της Θράκης, «συγυρισμένη» λέγεται η άτιμη γυναίκα. Επίσης και η απειλή: «έννοια σου κι εγώ θα σε συγυρίσω» έχει την αρχή της από τη διαπόμπευση.

«Δεύτερη εκδοχή»: Σύμφωνα με μια άλλη εκδοχή, ο ιππότης Ιωάννης Κουτρούλης, που έζησε στα τέλη του ΙΔ' αιώνα στη Μεθώνη, συζούσε παράνομα με μια που είχε εγκαταλείψει τον άνδρα της, δεκαεφτά χρόνια περίπου. Η εκκλησία δεν έδινε την άδειά της να παντρευτεί ο Κουτρούλης και ο γάμος έπαιρνε μάκρος. Κάποτε όμως η εκκλησία υποχώρησε και του Κουτρούλη ο γάμος έγινε και γιορτάστηκε.

«Σαββατογεννημένος»

Δεν είναι μόνο οι παραδόσεις και οι θρύλοι, αλλά και πολλοί συγγραφείς υποστηρίζουν πως, όταν αλώθηκε η Πόλη, ο Κωνσταντίνος Παλαιολόγος ήταν παντρεμένος, είχε τρία αγόρια και η γυναίκα του ήταν έγκυος στο τέταρτο. Την ημέρα ακριβώς που συντελέστηκε το κοσμοϊστορικό εκείνο γεγονός, γέννησε κόρη, που πέθανε αμέσως. Ο θάνατος αυτός θεωρήθηκε κακό σημάδι κι από τότε βγήκε η γνωστή παροιμία: «Σάββατο γιο μη χείρσει και Τρίτη θυγατέρα», γιατί Τρίτη ήταν που έπεσε η Κωνσταντινούπολη και Σάββατο γιορτάζουν οι διάχτες του Χριστού. Από την ίδια περίπου αιτία βγήκε και η φράση: «Σαββατογεννημένος», επειδή ο λαός πιστεύει πως όσοι γεννιούνται την ημέρα αυτή, είναι αλφροίσκιμα, δηλαδή, βλέπουν φαντάσματα και στοιχεία, αλλά ποτέ δεν τους πειράζουν.

«Σ' αγαπάει η πεθερά σου»

Ο Νικόλαος Πολίτης δίνει την εξήγηση στην έκφραση αυτή. Λέει πως πριν παντρεύουν το κορίτσι τους, οι πεθερές, είναι ευγενικές και αγαπούν το μέλλοντα γαμπρό τους. Ο γαμπρός θα κάσει στο καλύτερο μέρος του τραπέζιου, ο γαμπρός θα πάρει την καλύτερη μερίδα του φαγητού. Ο γαμπρός πάντα βρίσκεται στην πρώτη και καλύτερη γραμμή για την πεθερά. Τον προσέχει πολύ και δεν αρχίζουν ποτέ να φάνε, αν δεν έρθει ο γαμπρός. Τον περιμένει πάντα η πεθερά και αυτό το έχει επιβάλλει και στους άλλους.

Όταν, όμως, γίνει ο γάμος, η πεθερά δεν έχει κανένα λόγο να τον περιμένει. Δε βρίσκει, δηλαδή, ο γαμπρός τις χαρές που είχε, όταν ήταν αρραβωνιασμένος. Γι' αυτό και σ' όποιον πάει σε κάποιο σπίτι, όταν αρχίζουν να τρώνε, λένε πως «τον αγαπάει η πεθερά του».

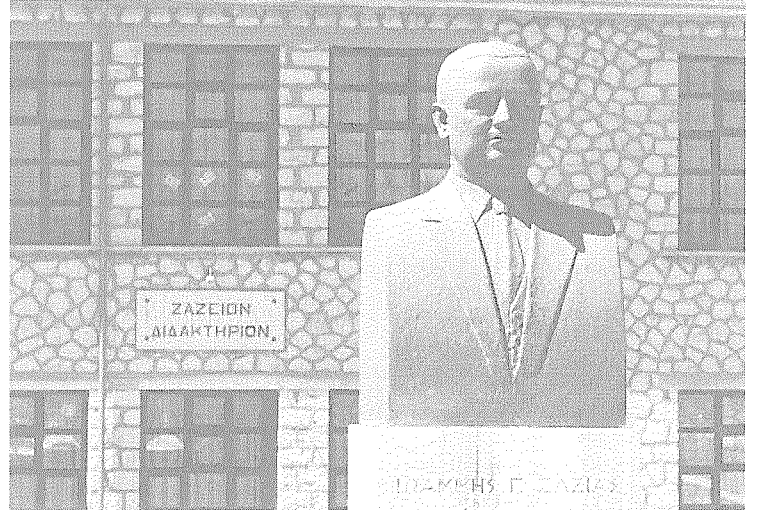
Επιλογή Παναγιώτη
Χρ. Ευσταθίου
Προέδρου Συλλόγου
Κανδυλιωτών «Η ΠΡΟΟΔΟΣ»

Ο ΛΟΓΟΣ ΓΙΑ ΤΙΣ ΥΔΡΟΡΡΟΕΣ ΤΟΥ ΣΧΟΛΕΙΟΥ

Προς την εφημερίδα μας «Τα Κανδυλιώτικα»

Αγαπητοί συμπατριώτες σας χαιρετώ και σας στέλνω πατριωτικούς Κανδυλαϊκούς χαιρετισμούς.

κτονικό κόσμημα του χωριού μας, ΤΟ ΣΧΟΛΕΙΟ. Η δωρεά, η συλλογική προσπάθεια οικοδομής του από τους πατεράδες μας, η χρονική συγκυρία κατασκευής του, η μορφωτική

Μια ωραία φωτογραφία. Η προτομή του δωρητή του σχολείου Ι. Γ. ΖΑΖΙΑ με φόντο μερική άποψη του κτηρίου

Είναι η πρώτη φορά που απευθύνομαι μέσα από την εφημερίδα μας σε σας, το Δ.Σ. του Συλλόγου των απανταχού Κανδυλιωτών, και σε όλα τα μέλη αλλά και σε κάθε Κανδυλαίο όπου της γης, αναγνώστη και μη της εφημερίδας μας, γι' αυτό πρέπει να σας πω ότι κάνετε ένα πάρα πολύ σπουδαίο έργο από όποια πλευρά και αν το πάρετε. Να συνεχίσετε και να γινόσαστε με κάθε καινούργια έκδοση της εφημερίδας μας καλύτεροι.

Διαβάζουμε στα φύλλα της εφημερίδας πολλά και ενδιαφέροντα πράγματα που έχουν να κάνουν με την ζωή, την ιστορία, τα ήθη και έθιμα, ασχολίες ανθρώπων που έζησαν και ζουν με σημείο αναφοράς το χωριό μας.

Όλα αυτά προσωπικά βιώματα, συλλογικά, ιστορικά, πολιτιστικά, εκφραστικά γιατί έτσι θυμούνται οι παλιοί (δεν χάνεται η παράδοση) και μαθαίνουν οι νέοι και αποτελούν κατά κάποιο τρόπο ένα νοητό συνδετικό κρίκο-δίχτυ όλων των Κανδυλαίων.

Υπάρχουν όμως πάρα πολλά πράγματα όπως οι εκκλησίες, το Μοναστήρι, το σχολείο, το νεκροταφείο, οι βρύσες, οι πηγές, οι μύλοι, οι τοποθεσίες κ.λπ., για τα οποία θα έπρεπε να γράφονταν από αυτούς που μπορούν κάποια πράγματα. Ας το τολμήσουν κάποτε.

Θέλω σαν απλός άνθρωπος να σταθώ για λίγο σε ένα αρχιτε-

και ανθρωπιστική του επίδραση το καθιστούν Ναό του Πνεύματος και τον Παρθενώνα, την Ακρόπολη της Κανδύλας. Εδώ συμφωνούμε όλοι πιστεύω.

Ένα τέτοιο οικοδόμημα, έργο τέχνης πράγματι των προγόνων μας, δεν είναι δυνατόν να το εξευτελίζουμε εμείς οι νεότεροι με πρόχειρα μπαλώματα, άσχετα με το μεγαλείο της αισθητικής του, όπως είναι τα ΛΟΥΚΙΑ (υδρορροές) που του έχουν φορέσει χωρίς να λάβουν υπόψη τους τίποτα.

Σαν απλός άνθρωπος απορώ πώς είναι δυνατόν τόσοι Κανδυλαίοι, μηχανικοί, αρχιτέκτονες, δικηγόροι, γιατροί, καθηγητές, άνθρωποι των γραμμάτων και των τεχνών να μη σοκάρονται βλέποντας αυτό το πράγμα.

Δεν ψάχνω να βρω ούτε να κατηγορήσω αυτόν ή αυτούς που είχαν αυτή την ιδέα, όταν όμως σκέφτομαι ότι ο αρχιτέκτονας του κτηρίου δεν είχε τοποθετήσει σύστημα υδρορροής (λουκία), είμαι της γνώμης ότι τα λουκία αυτά, που τοποθετήθηκαν τελευταίως, πρέπει να αφαιρεθούν και να αποκτήσει ξανά το κτήριο την αρχική του μορφή.

Επίσης πρέπει να τοποθετηθούν στη στέγη μερικά κεραμίδια εξασερισμού, για να αναπνέουν τα ξύλα της σκεπής.

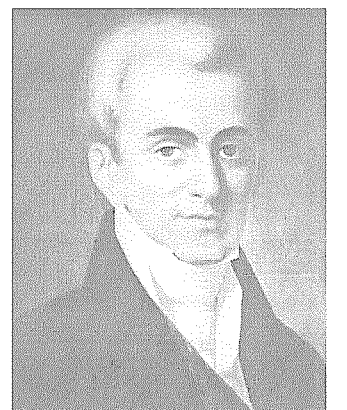
Σας ευχαριστώ
Χαράλαμπος Παναγ. Μούργελας

Ο ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑΣ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΜΙΣΘΟΥΣ ΤΩΝ ΑΣΚΟΥΝΤΩΝ ΔΗΜΟΣΙΑ ΥΠΟΥΡΓΗΜΑΤΑ ΣΕ ΧΡΟΝΟΥΣ ΠΕΝΙΑΣ

«Ελπίζω ότι όσοι εξ' υμών συμμετάσχουν εις την Κυβέρνησιν θέλουν γνωρίσει μεθ' εμού ότι εις τας παρούσας περιπτώσεις, όσοι ευρίσκονται εις δημόσια υπουργήματα δεν είναι δυνατόν να λαμβάνουν μισθούς αναλόγως με τον βαθμό του υψηλού υπουργήματός των και με τας εκδουλεύσεις των, αλλ' ότι οι μισθοί ούτοι πρέπει να αναλογούν ακριβώς με τα χρηματικά μέσα, τα οποία έχει η Κυβέρνησις εις την εξουσίαν της.»

«εφ' όσον τα ιδιαίτερα εισοδήματά μου αρκούν διά να ζήσω, αρνούμαι να εγγίσω μέχρι και του οβολού τα δημόσια χρήματα, ενώ ευρισκόμεθα εις το μέσον ερειπίων και ανθρώπων βυθισμένων εις εσχάτην πενίαν.»

Ιωάννης Καποδίστριας
Πρώτος Κυβερνήτης της Ελλάδος, προς την Δ' Εθνοσυνέλευση.
ΦΥΣΙΚΑ ΔΟΛΟΦΟΝΗΘΗΚΕ!

ΕΠΙΜΟΡΦΙΑ ΓΕΛΕΙΟΕΠΙΜΟΡΦΙΑ
ΤΟ ΧΑΝΙ
ΕΙΣ ΚΑΝΔΥΛΙΑΣ

ΑΦΟΙ Ν. ΞΗΡΟΓΙΑΝΝΗ
Κεφαλόβρυσο Κανδύλας,
Τηλ.: 27960-22004, Τηλ. & Fax 27960-22350
E-mail: info@taverna-hani.gr
www.taverna-hani.gr

ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ

ΓΕΝΝΗΣΕΙΣ

- Ο Νίκος Γεωργ. Δρόσος και η σύζυγός του Χαρίκλεια, το γένος Παρασκευά Ηλιοπούλου, απόχτησαν το δεύτερο παιδί τους - αγόρι, την 28-4-2010.

Ευχόμαστε στους γονείς, στις γιαγιάς και στους παππούδες να τους ζήσει.

ΓΑΜΟΙ

- Ο Αναστάσιος Φέγγας, γιος του Γρηγορίου και της Ευσταθίας Ευαγγ. Ευσταθίου (Κόκκινου) και η Ασημίνα Χαραλ. Μπαλταδοπούλου παντρεύτηκαν την 1-5-2010 στον ιερό ναό Προφήτου Ηλία Αγίας Βαρβάρας Αττικής.

- Ο Κων/νος Νικολ. Οικονομόπουλος και η Μαρία Καρβούνη παντρεύτηκαν την 30-5-2010 στον ιερό ναό Αγίου Ιωάννου Λουτρακίου Κορινθίας.

Αυθημερόν έγινε και η βάφτιση της κόρης τους που ονομάστηκε Κωνσταντίνα. Νουνού της νεοφώτιστης ήταν η Φιλιά και ο Δημήτρης Μίχας.

Η δεξίωση έγινε στα Ιοθμια, στο κέντρο «Βενετσάνος restaurant».

- Ο Κίμων Αναστ. Νικηφοράκης και η Ελένη Κων. Γιαννακοπούλου παντρεύτηκαν την 12-6-2010 στον ιερό ναό Αγίας Σκέπης Παπάγου - Αττικής.

- Ο Κώστας Αιμιλίου Γκινόπουλος και η Χριστίνα Θεοφ. Οικονομοπούλου παντρεύτηκαν την 19-6-2010 στον ιερό ναό Αγίων Κων/νου και Ελένης Γλυφάδας.

Η γαμήλια δεξίωση έγινε στο κέντρο Dreams Γλυφάδας.

- Ο Δημήτριος Παναγ. Αλεβίζος και η Ιωάννα Ηλία Παντολέων παντρεύτηκαν την 26-6-2010 στον ιερό ναό Γεννήσεως Χριστού Κανδύλας.

Το γαμήλιο τραπέζι έγινε στο κέντρο «Οάση» Τρίπολης.

- Ο Βασίλειος Ηλία Πασιαλής και η Μαρία Αλεξάνδρου Παπαμανολοπούλου παντρεύτηκαν την 3-7-2010 στον ιερό ναό Προφήτου Ηλία Τρίπολης.

Η γαμήλια δεξίωση έγινε στο κέντρο Sunset.

Ευχόμαστε να ζήσουν ευτυχ-

σμένοι οι νεόνυμφοι.

ΘΑΝΑΤΟΙ

- Πέθανε την 7-4-2010 στην Κανδύλα και εκηδεύτη εκεί την 9-4-2010 η Μηλιά χήρα Κων/νου Ντούλα, το γένος Δήμου Παντολέων, ετών 96.

- Πέθανε την 21-4-2010 στην Τρίπολη και εκηδεύτη στην Κανδύλα την επομένη ο Χαράλαμπος Κων. Χουντάλας, ετών 103.

- Πέθανε την 22-4-2010 στην Κανδύλα και εκηδεύτη εκεί την επομένη ο Μιχαήλ Γεωργ. Αντωνόπουλος, ετών 76.

- Πέθανε την 27-5-2010 στην Αθήνα και εκηδεύτη την επομένη στην Κανδύλα η Βασιλική σύζυγος Μιχαήλ Βαρδουνιώτη, το γένος Γεωργίου Προκόπου, ετών 80.

- Πέθανε στην Αμερική και εκηδεύτη εκεί την 27-5-2010 ο Παναγιώτης Βασίλ. Μανιάτης (Καλομοίρης), ετών 72.

- Πέθανε στην Κανδύλα την 19-6-2010 και εκηδεύτη εκεί την επομένη η Ντίνα χήρα Χρήστου Λιμιάτη το γένος Δημητρίου Παπαχρήστου, ετών 99. Έζησε τίμια και χριστιανικά όλα αυτά τα χρόνια. Είδε αγγέλους και θαύματα να γίνονται εις αυτήν από τον Θεό.

Καλόν Παράδεισο, κυρά Ντίνα.

Λεωνίδα Κ. Χονδρός
Ιεροψάλτης

- Πέθανε στην Αθήνα την 22-6-2010 και εκηδεύτη στην Κανδύλα την επομένη ο Δημήτριος Χαραλ. Μπίσιος, ετών 80.

- Πέθανε στα Ταρσινά Κορινθίας την 7-7-2010 και εκηδεύτη εκεί η Βασιλική χήρα Παναγ. Βαρδουνιώτη, το γένος Γεωργίου Δαμόκα, ετών 93.

- Πέθανε στο Μελίσι Κορινθίας την 12-7-2010 και εκηδεύτη εκεί την επομένη ο Πάνος Χαραλ. Καραμπής, ετών 79.

- Πέθανε στις ΗΠΑ την 9-7-2010 και εκηδεύτη εκεί ο Ιωάννης Κων. Ηλιόπουλος, ετών 88.

Τους οικείους των εκλιπόντων συλλυπούμεθα εγκαρδώς.

ΣΤΟΝ ΑΓΑΠΗΜΕΝΟ ΜΑΣ ΠΑΠΠΟΥ ΓΙΑΝΝΗ ΚΑΛΠΑΚΙΩΤΗ

Γιάννης Καλπακιώτης γνωστός σε εμάς ως πατέρας και παππούς και πιο σημαντικά ως ένα σωστό πρότυπο άνδρα -κόμα και στο μοντέρνο κόσμο. Ο παππούς μας ήταν ένας πολύ υπερήφανος άνθρωπος και είχε μια αφάνταστη στοργή και υπερηφάνεια για την οικογένειά του που τον ωθούσε στο να προσπαθήσει να δώσει το καλύτερο στην οικογένειά του, ειδικότερα στη γυναίκα του και γιαγιά μας Χριστίνα, για την οποία ήταν πολύ προστατευτικός λόγω της έντονης αγάπης που ένιωθε γι' αυτήν. Πάντα προσπαθούσε να δείξει την αγάπη του σε κάθε παιδί του και εγγόني του. Ακόμα και όταν η οικογένειά του είχε χωριστεί σε διάφορα μέρη του κόσμου αυτός προσπαθούσε πάντοτε να είναι ο συνδεδετικός κρίκος και τους έφερνε κοντά με το πρόσχημα ότι

έχουμε σπίτι κοντά στην παραλία. Αν και η ζωή του φέρθηκε με τον πιο σκληρό τρόπο στη νεότερή του ηλικία, λόγω της θετικής του στάσης και της σκληρής δουλειάς του κατάφερε να αναθρέψει τρία παιδιά σωστά και να δημιουργήσει επιτυχημένες επιχειρή-

σεις. Ένα από τα μεγαλύτερα του όνειρα ήταν να πετάξει σαν πιλότος, μπορεί να μην το κατάφερε αλλά ανακάλυψε άλλα όνειρα που επιδίωξε και κατάφερε. Η σκληράδα του προκαλούσε δέος σε πολλούς ανθρώπους αλλά με το χιούμορ του και ένα ποτήρι ούισκι τους έκανε να νιώθουν άνετα. Άμα μπορούσαμε να χαρακτηρίσουμε τον παππού μας με μια λέξη, κάτι πολύ δύσκολο, θα λέγαμε ότι ήταν τίμιος. Είναι θλιβερό που ένας τόσο καλός και δυνατός άνθρωπος υπέφερε πολύ και για αρκετό καιρό, αλλά μας καθησυχάζει το γεγονός ότι βρίσκεται σε ένα πιο ήρεμο κόσμο.

Σ' αγαπάμε πολύ και μας λείπει.

Rest in Peace, παππού.
Ντίνα, Μιχάλης, Αλέξανδρος, Χριστίνα και Ολίβια

ΙΩΑΝΝΗΣ ΠΑΝ. ΚΑΛΠΑΚΙΩΤΗΣ

1929 - 2010

Στις 8 Φεβρουαρίου έφυγε από την ζωή ένας μεγάλος αγωνιστής της ζωής: ο Γιάννης Π. Καλπακιώτης! Γεννήθηκε στην Κανδύλα. Σε ηλικία 11 ετών έχασε την μάνα του - πρώτη εξαδέλφη του πατέρα μου. Ήταν ο μεγαλύτερος από τ' αδελφια του και ανέλαβε όλες τις οικογενειακές υποχρεώσεις, δουλειές στο σπίτι και στα χωράφια, μια πολύ δύσκολη οικογενειακή ζωή. Γνωστός ο Γιάννης με το ψαρί αλόγο του, τον «Βουκεφάλα», όπως το είχαν ονομάσει οι Κανδυλιώτες τότε, το οποίο μόνον το Γιάννη αναγνώριζε και μόνο αυτός το εδάμαζε. Ο γιατρός Κων/νος Παπακωνσταντίνου τον έστειλε στην Τρίπολη, μ' αυτό το αλόγο, για φάρμακα στην περίοδο της κατοχής (1941-1945), τότε που ο κοιλιακός τύφος εθέριζε πολλούς ανθρώπους στο χωριό. Επέφτανε τα μαλλιά τους νέους ανθρώπους και περισσότερο στα κορίτσια - έχω ζωντανές εικόνες. Επίσης για τον τύφο ο Γιάννης μαζί με

άλλους συγχωριανούς κουβαλούσαν χιόνι από το βάραθρο της χιονότρουπας στο οποίο, με τριχιές και σκονιά κατέβαιναν κάτω. Εν όψει των πολλών οικογενειακών υποχρεώσεων ο Γιάννης αναγκάστηκε να σταματήσει το σχολείο. Στην συνέχεια εργάστηκε στην Τρίπολη σ' ένα συνεργείο αυτοκινήτων όπου και έμαθε την δουλειά του μηχανικού. Αργότερα εργάστηκε στην Αθήνα στο αεροδρόμιο ως μηχανικός αεροπλάνων στην τότε Αεροπορική Εταιρεία Τ.Α.Ε. Στην συνέχεια υπηρέτησε τη θητεία του στα τεθωρακισμένα. Μετά το στρατιωτικό επήρε το δρόμο της ξενιτειάς στην Νότιο Αφρική, όπου εργάστηκε αρχικά ως μηχανικός αεροπλάνων.

Στην συνέχεια ασχολήθηκε με το εμπόριο και άφησε όνομα τιμιότητας και εργατικότητας. Παντρεύτηκε με την Χριστίνα Δημοπούλου, καταγομένη από Κανδύλα, ανεψιά του μακαρίτη Ντέλπου, με την οποία έκανε τρία παιδιά: την Σταυρούλα, την Φωτεινή και

τον Παναγιώτη. Στο μυαλό του είχε πάντα να επιστρέψει στην Πατρίδα του. Ο Γιάννης ήταν υπερήφανος σαν Έλληνας πολύ δε περισσότερο σαν Κανδυλιώτης. Στην ζωή του διακρινόταν για την ταχύτητα και σκέψεών του. Πάντα έλεγε: αυτό που έγινε σήμερα έπρεπε να είχε γίνει από χθες. Επιστρέφοντας στην Πατρίδα, εκτός των άλλων, έφτιαξε το σπίτι του στην Κανδύλα μας, όπου ήταν και το όνειρό του να ζήσει στο χωριό του που πάντα το λάτρευε. Δυστυχώς δεν το χάρηκε όσο ήθελε.

Στο καλό, αγαπητέ μου Γιάννη, στο αιώριο ταξίδι σου, καλέ μου συγγενή και αγαπητέ μου φίλε.

Θερμά Συλλυπητήρια στη σύζυγό σου, στα παιδιά σου και λοιπούς συγγενείς. Με ιδιαίτερη εκτίμηση και αγάπη αδελφική.

ΑΙΩΝΙΑ ΣΟΥ Η ΜΝΗΜΗ
Φάνης Σ. Δεληγιάννης-Μπλούτας

ΒΑΣΙΛΩ ΜΙΧΑΗΛ ΒΑΡΔΟΥΝΙΩΤΗ

Έφυγε στα 80 της, στις 27 Μαΐου 2010.

Γεννήθηκε στην Κανδύλα στις 10/3/1930. Γονείς της ο Γεώργιος και η Σμαράγδα Προκόπου. Παιδί της κατοχής του '41, πέρασε δύσκολα χρόνια φτώχειας και κακουχίας. Ασχολήθηκε με τη γεωργία και την κτηνοτροφία. Το 1953, παντρεύτηκε τον Μιχάλη Κ. Βαρδουνιώτη, ή «Λάκη» όπως τον ξέρουν οι Κανδυλιώτες, και απέκτησε 3 παιδιά, τον Βαγγέλη, τον Κώστα και τον Δημήτρη.

Έφυγαν από το Κακολαγκάδι της Αγίας Τριάδας, όπως το ονομάζουν, και πήγαν στην Αθήνα. Δουλεύοντας στο μεροκάματο, δημιούργησαν με τον παππού μου, παρ' όλες τις αντιξοότητες, μια καλή,

ευήμερη ζωή, περιβάλλοντας την οικογένειά τους με αγάπη και φροντίδα. Πάντρεψαν τα παιδιά τους και απέκτησαν 6 εγγόνια. Ένας εξ' αυτών είμαι εγώ, ο Αθανάσιος Ευάγγελου Βαρδουνιώτης, ή Άθως, και

σας γράφω αυτά, έτσι όπως μου τα έλεγε η γιαγιά μου.

Όποιος την ήξερε, γνώριζε ότι ήταν μια γυναίκα δυνατή, έξυπνη και τρυφερή. Ήταν το «κέντρο» γύρω απ' το οποίο όλοι εμείς περιφερόμασταν. Πάντα ήταν χαρούμενη να έχει όλη την οικογένειά της δίπλα της, και ψυχαγωγούσε όλα τα εγγόνια με ιστορίες και θρύλους από το παρελθόν. Μπορούσε ανά πάσα στιγμή να τραγουδάει παλιά δημοτικά τραγούδια, αναπολώντας τα νιάτα της, και μέσω αυτών μας δίδασκε την παράδοση. Λάτρευε τα λουλούδια της και τα φρόντιζε με πολλή αγάπη και προσοχή. Ο κήπος, η βεράντα, ακόμα και τα δωμάτια ήταν γεμάτα με κάθε λογής άνθη που φούντωναν κάτω από την επίβλεψή της. Μιλώ εκ μέρους όλων, όταν λέω ότι θα μας λείψει πολύ και ότι δεν θα την ξεχάσουμε ποτέ. Ήταν ένας μοναδικός άνθρωπος. Ας αναπαυτεί εν ειρήνη.

Με σεβασμό και αγάπη,
Αθανάσιος Ε. Βαρδουνιώτης

Δημήτριος Νικολ. Οικονομόπουλος
Υπεύθυνος Γραφείου τελετών
ΤΗΛ.: 6977-200513

ΜΟΙΡΙΟΛΟΪ ΣΤΗ ΒΑΣΙΛΩ Μ. ΒΑΡΔΟΥΝΙΩΤΗ

Ένα συγκινητικό κairέπισμα για την αγαπητή Βάσω, σύζυγο του εξαδέρφου μου Μιχάλη Βαρδουνιώτη, που εζήσαμε τα παιδικά μας χρόνια στα καλύβια στην Αγία Τριάδα που αυτό είναι σαν ανάμνηση της ζωής και περισσότερο για εμάς που έχουμε φύγει από αυτόν τον τόπο και τον νοσταλγούμε.

Και τώρα της αφιερώνω το ακόλουθο μοιριολοΐ:

Γιατί, Βάσω εβιάστηκες
τόσο νωρίς να φύγεις;
Σήμερα 'ρθαν οι συγγενείς
και όλοι οι γνωστοί σου.

Ξύπνα, ρε Βάσω να τους δεις
και να τους χαιρετήσεις
πολύ βαριά κοιμήθηκες
δε θέλεις να ξυπνήσεις.

Εδώ είναι όλοι οι συγγενείς
εγγόνια και παιδιά σου,
μα εσύ δεν τους περιμένεις
να τους ειπείς ένα γειά σου.

Βάσω εκουράστηκες πολύ
μες στα νοσοκομεία
και τώρα θες να αναπαυτείς
και θέλεις ηρεμία.

Ελαφρό το βαρύ κόμα που σε σκέπασε.
Με συγκίνηση σε χαιρετώ.
Αντίο για πάντα, Βάσω.

Μαρίνος Παν. Βαρδουνιώτης
Από Ταρσινά Κορινθίας ή Βόκας

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΧΑΡ. ΜΠΙΣΙΑΣ

Στις 22-6-2010 έφυγε από κοντά μας ο Δημήτριος Χαράλ. Μπίσιος (ο Τζίμης του Μπίσια). Ο Τζίμης, το 6ο από τα 8 παιδιά (6 αγόρια, 2 κορίτσια) του Χαράλαμπου Μπίσια, αφού τελείωσε το Γυμνάσιο στην Ελλάδα, ξενιτεύτηκε στη Νότια Αφρική, όπου και σταδιοδρόμησε ως επιχειρηματίας.

Εκεί δημιούργησε οικογένεια, έκανε δυο παιδιά, το Χαράλαμπο και την Ευανθία, και στη συνέχεια εγκαταστάθηκε και έζησε στην Αθήνα. Εδώ αξίζει να σημειώσουμε με πόση αγάπη και σεβασμό μαζί μιλάνε όσα παιδιά τότε (10ετία του 1960) δούλεψαν κοντά στο Τζίμη του Μπίσια. Μας είπε επί λέξει ο Παναγιώτης Ευσταθίου

Φωτόπουλος για κείνη την περίοδο: «Υπήρξε ο δάσκαλός μου, με πήρε μικρό παιδί και μου 'μαθε το Α και το Ω της δουλειάς. Μας ορμήνευε όλους όχι μόνο πάνω σε θέματα μαγαζιού, αλλά και για την ίδια

μας τη ζωή, για τη συμπεριφορά μας, για όλα... Εγώ τον είχα σαν πατέρα και το εννοώ αυτό». Την ίδια γνώμη έχουν όλοι οι Καντυλαίοι που είχαν την τύχη να δουλέψουν κοντά του.

Αγαππé Τζίμη, ξέρω ότι το όνειρό σου ήταν να γίνεις δάσκαλος. Και το ότι δεν έγινες σου άφησε μια πίκρα. Όμως, πίστεψέ με, τελικά έγινες δάσκαλος. Δάσκαλος και μαθητές σου τα νέα παιδιά που χάρη στη δική σου καθοδήγηση και τις δικές σου πατρικές συμβουλές κατόρθωσαν να γίνουν επιτυχημένοι επιχειρηματίες και σωστοί οικογενειάρχες.

Καλό σου ταξίδι, φίλε Τζίμη. Αναπαύσου εν ειρήνη.

Σ. Λαγός

ΒΑΣΙΛΙΚΗ ΠΑΝ. ΒΑΡΔΟΥΝΙΩΤΗ Η ΑΓΩΝΙΣΜΕΝΗ ΜΑΝΑ

Στις 7 Ιουλίου 2010 άφησε την τελευταία της πνοή η Βασιλική Π. Βαρδουνιώτη, το γένος Γ. Δαμόκα, ετών 93 στα Ταρσινά Κορινθίας και εκηδεύθη εκεί. Στην τελευταία της κατοικία τη συνόδευσε με συγκίνηση και εκτίμηση, εκτός από την οικογένειά της, και πλήθος κόσμου.

Ήταν μια δυναμική γυναίκα, που πέρασε τη ζωή της στερημένη και με μεγάλους αγώνες. Παντρεύτηκε 20 χρονών και πήρε τον πατέρα μου που ήταν πολύ φτωχός και κάναν το ξεκίνημά τους χωρίς να έχουν τίποτα. Η πρώτη τους κατοικία ήταν στην Αγία Τριάδα, στα Καλύβια και ξεκίνησαν για προκοπή με ένταση και όρεξη και επιβίωσαν στα δύσκολα χρόνια του πολέμου, της κατοχής και του εμφυλίου.

Εκεί εγέννησε 10 παιδιά και έμειναν στη ζωή τα 7. Μετά από εικοσαετία κάποιο οικογενειακό πρόβλημα τους αναπόδισσε και μετανάστεψαν στη Βόχα. Εκεί ξεκίνησαν πάλι από το μηδέν και με μεγαλύτερη ένταση.

Εν συνεχεία κι εγώ μαζί τους...

Εκεί εξευτήκαμε στο ημεροκάματο για αρκετά χρόνια ωστόσο να επιβιώσουμε και ν' αποχτήσουμε.

Και η μάνα καθόταν όλη νύχτα να υφαίνει στον αργαλειό για την προίκα των κοριτσιών και έκανε και τις άλλες δουλειές του σπιτιού, γιατί ήθελε το πρωί να πάει στο ημεροκάματο. Και όπως βλέπετε, αγαπητοί μου φίλοι και πατριώτες, αγωνιστήκαμε πολύ εδώ στη Βόχα.

Αγωνιστήκαμε και περάσαμε στερεμένα και επιβιώσαμε και πάλι και κάναμε προκοπή. Η μάνα μου έχει 20 εγγόνια, 39 δισέγγονα και 2 τρισεγγόνια.

Κι εδώ της ταιριάζει να της πούμε το ποίημα της Δέσπωσης: «Η Δέσπω κάνει πόλεμο με νύφες και μ' αγγόνια»... Και τελειώνω με το ακόλουθο μοιρολόι:

*Μάνα μου, γιατί έφυγες
Χωρίς να μας μιλήσεις;
Σήμερα ρθαν οι συγγενείς
Και όλοι οι γνωστοί σου
Για ξύπνα, Μάνα, να τους δεις
Και να τους χαιρετήσεις
Γιατί βαριά κοιμήθηκες
Δε θέλεις να ξυπνήσεις;*

*Εδώ είναι όλοι οι συγγενείς
Εγγόνια και παιδιά σου
Μα εσύ δεν τους περιμένεις
να τους πεις ένα γεια σου!*

*Μάνα μου, εκουράστηκες
σ' αυτήν την κοινωνία
και τώρα θες ν' αναπαυθείς
Και θέλεις ηρεμία.
Αντίο, Μάνα*

Μαρίνος Π. Βαρδουνιώτης

ΣΥΝΔΡΟΜΕΣ ΣΤΟ ΣΥΛΛΟΓΟ

(Καταχωρούνται ποσά άνω των 20 Ευρώ)

Σύλλογος Αμερικής Ο ΚΕΚΡΩΨ	1.250 \$ Αμερικής
Κων/νος Πασιαλής του Θεοδώρου	50 Ε
Ευάγγελος Πασιαλής του Θεοδώρου	100 \$ Αυστραλίας
Γεώργιος Σωτηρόπουλος του Σωτηρίου	100 \$ Αυστραλίας
Ευστάθιος Ευσταθίου του Γεωργίου	40 Ε
Κονδύλω Καρζή του Ηλία	25 Ε
Κατερίνα Κανάκη	30 Ε
Τούλα Μωραϊτού-Προκόπου	20 Ε
Δημητροπούλου Μαριγώ	20 Ε
Κατίνα Γαβαλά	20 Ε
Ουρανία Δάλκου-Φασουλή	20 Ε
Γεωργία Πρεμέτι	20 Ε
Χρήστος Πανόπουλος του Θεοδοσίου	40 Ε
Ελένη Βαζαίου-Πανοπούλου	40 Ε
Ευστάθιος Δημητρόπουλος του Χρήστου	50 Ε
Παναγιώτης Δελιγιάννης του Νικολάου	100 Ε
Αθανασία Ζαφείρη Στριφτόμπολα	20 Ε
Χουντάλας Αθανάσιος	50 Ε
Πανόπουλος Δημήτριος του Στεφάνου	50 Ε
Προκόπος Φώτιος του Κων/νου	100 \$ Αυστραλίας
Πανοπούλου Ελισάβετ του Στεφάνου	100 \$ Αυστραλίας
Πανοπούλου Κονδυλία του Στεφάνου	100 \$ Αυστραλίας
Γιάννης Κ. Δελιγιάννης	20 Ε
Φώτης Κ. Βαρδουνιώτης	50 \$ Αυστραλίας
Βαρδουνιώτης Δημήτριος του Παναγ.	20 Ε
Βαρδουνιώτης Μαρίνος του Παναγ.	20 Ε
Βαρδουνιώτη-Καστούμη Χρυσάφω	150 \$ Αυστραλίας
Παντολέον Κων/νος του Παναγ. (Νοτ. Αφρική)	100 Ε
Ευχαριστούμε όλους τους συνδρομητές.	

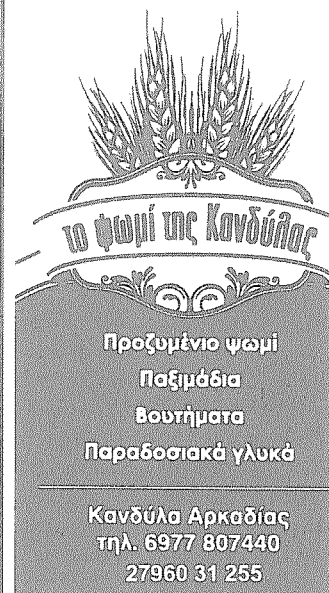
ΚΑΙΝΟΥΡΓΙΟΣ

ΦΟΥΡΝΟΣ

ΣΤΗΝ

ΚΑΝΔΥΛΑ

ΚΩΣΤΑ ΧΑΡ. ΖΕΡΒΟΓΙΑΝΝΗ

Προζυμένιο ψωμί

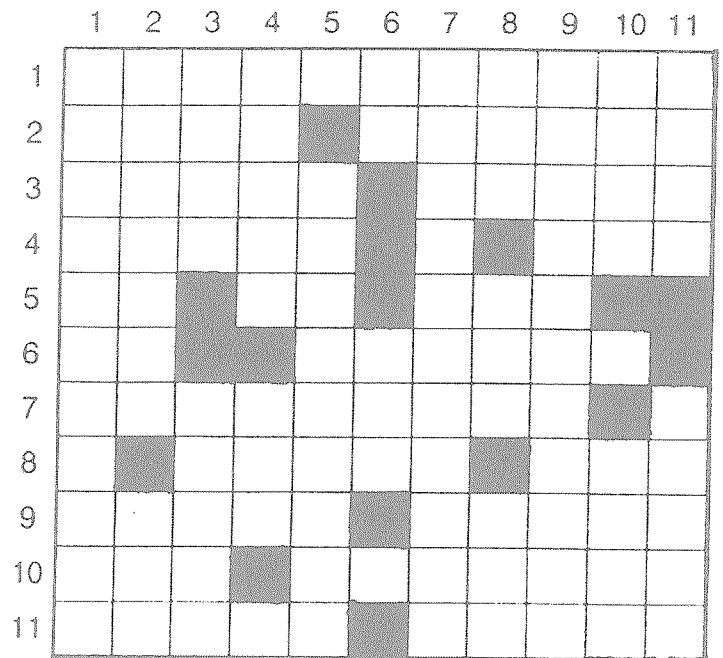
Παξιμάδια

Βουτήματα

Παραδοσιακά γλυκά

Κανδύλα Αρκαδίας
τηλ. 6977 807440
27960 31 255

ΤΟ ΚΑΝΤΥΛΑΪΚΟ ΣΤΑΥΡΟΛΕΞΟ

ΟΡΙΖΟΝΤΙΩΣ

1. Έτσι λέγανε οι γιαγιάδες μας τα ρούχα που βγάζουμε όταν αλλάζουμε.
2. Ήταν κι αυτή κάποτε νέα - Ρήμα που δηλώνει τη φωνή ήμερου, συμπαθητικού ζώου.
3. Γειτονιά - Εγγίζει, αλλά και προσβάλλει (ρήμα γ' ενικ.).
4. Τα παίρνουμε με το σάρωμα κατά το λίκνισμα του καρπού με το φτυάρι, στ' αλώνι (ονομ. εν., αντιστρ.) - Συνεχόμενα στο αλφάβητο.
5. Όμοια φωνήεντα - Αρχικά σώματος ασφαλείας (αντιστρ.) - Γυναίκα του Κρόνου (αντιστρ.).
6. Συνεχόμενα στο αλφάβητο - Έτσι λέγανε οι Καντυλαίοι τους βλάκες, τους κουτούς (αντιστρ., ουδέτ. πληθυντ.).
7. Συνοδεύει το γαλέο (αντιστρ.).
8. Εγγονός του Αρκάδα, που ίδρυσε την Αλέα (γεν.) - Αρχικά σπουδαίος για την υγεία μονάδας.
9. Κομμάτι του τομαριού του έραβαν στα χαιμαλιά των ζώων (γεν. εν.) - Παρατσούκλι οικογενείας του χωριού μας (αιτ. εν.).
10. Η κάτοικος της Κω (αρχ.) - Ο Παππουλάκος το είπε «στοιχείο, που θα μουγκρίζει στην Γαστούνης τον κάμπο» (γεν., με την παλιά του ορθογραφία).
11. Από 'κει ξεκίνησε την επανάσταση του 1821 ο Αλ. Υψηλάντης - Μέρος του σώματος (αιτ. πληθ.).

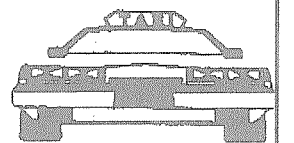
ΚΑΘΕΤΩΣ

1. Το μικρό αυτό ζώο δεν είναι ήμερο.
2. Κομμάτι πανιού που τύλιγε τα δάχτυλα του ποδιού πριν φορεθεί το γουρνοτσάρουχο - Τα χωρίς βλάβη, τα ακέραια.
3. Ενοχλητικό έντομο (καθαρεύουσα, αντιστρ.) - Υλικό ηφαιστείου (γεν.).
4. « τη φτέρη έσειε, κακό της κεφαλής του» - Απ' αυτά δεν λείπει κανένα (αντιστρ.).
5. Είναι το εγκαταλειμμένο αμπέλι.
6. Αρχή της αλφαβήτας - Όριο χωρίς τέλος (αντιστρ.).
7. Καθαρίζω με τη μάσια τη γωνιά του φούρνου ή του τζακιού.
8. Η αρχή από την ακρόπολη της ομηρικής Τροίας - Αρχικά Οργανισμού - Κουτσουρεμένη τιμή.
9. Δεν είναι αμίαντο, καθαρό.
10. Μ' αυτό βάφανε, παλιά, οι γυναίκες τα χείλη τους (αντιστρ.) - Ερένα (καθαρεύουσα).
11. Το 1813 με ελληνικούς αριθμούς - Δηλώνει και την ποιότητα του χαρακτήρα κάθε ανθρώπου (γεν.).

ΠΡΟΣΦΟΡΕΣ ΓΙΑ ΤΟΝ ΕΞΩΡΑΪΣΜΟ ΤΟΥ ΝΕΚΡΟΤΑΦΕΙΟΥ ΜΑΣ

1. Helen Zarvas (Ζερβογιάννη) Η.Π.Α.
εις μνήμην Γιαννούλας Ε. Ζερβογιάννη 61 Ευρώ
 2. Οικογένεια Γεωργίου και Γεωργίας Κούσουλα -
Αυστραλία, εις μνήμην Βασιλώς Μιχ. Βαρδουνιώτη 50 Ευρώ
 3. Δημήτριος Λαρδίκος
εις μνήμην Βασιλώς Μιχ. Βαρδουνιώτη 50 Ευρώ
- Η Επιτροπή Εξωραϊσμού ευχαριστεί θερμώς.**

**ΤΑΞΙ
ΜΕΡΚΟΥΡΗ**

**ΑΓΟΡΑΙ - ΠΩΛΗΣΕΙΣ - ΑΝΤΑΛΛΑΓΑΙ
Καινούργη - Μεταχειρισμένα**

Λένορμαν 2
104 36 Μεταξουργείο, ΑΘΗΝΑΙ
☎ 5222062, 5227209

Ευκολίες

ΕΝΑΣ ΚΑΝΔΥΛΙΩΤΗΣ ΔΙΑΠΡΕΠΕΙ ΣΤΗΝ ΑΥΣΤΡΑΛΙΑ

Ο Συμπατριώτης μας Steve (Στέφανος) Πανόπουλος γιος του Δημητρίου Στεφάνου Πανόπουλου μετά από την καριέρα του ως ποδοσφαιριστής με μεγάλες

ζιλιάνικου ποδοσφαίρου RAFAEL στην Αγγλική ξακουστή ομάδα (παγκοσμίως) Μάντσεστερ Γιουνάιτεντ.

Αγαπητέ Στέφανε οι συ-

επιτυχίες στην ομάδα της ομογένειας της Αυστραλίας ΕΛΛΑΣ ΜΕΛΒΟΥΡΝΗΣ, άρχισε να ασχολείται και πάλι επιτυχώς αυτή τη φορά ως MANAGER παιχτών με στόχο την προώθησή τους κυρίως σε μεγάλες ομάδες. Λόγω των υποχρεώσεων του στο χώρο αυτό διαμένει στην ποδοσφαιρομάνα Βραζιλία και ήδη έχει δώσει δείγματα γραφής και από αυτό το πόστο, με σημαντικότερη επιτυχία ίσως τη μεγάλη μεταγραφή του ανερχόμενου αστεριού του Βρα-

μπατριώτες σου Καντυλιώτες του Συλλόγου «Η Πρόδος» και οι απανταχού σου ευχόμεστε και άλλες μεγαλύτερες επιτυχίες.

ΥΓ.: Στη φωτογραφία από αριστερά εικονίζεται ο Steve Πανόπουλος στη μέση ο ποδοσφαιριστής RAFAEL να υπογράφει και δεξιά εκπρόσωπος του Δ.Σ. της Αγγλικής ομάδας.

**Παναγιώτης
Χρ. Ευσταθίου
Πρόεδρος Συλλόγου
Κανδυλιωτών
«Η Πρόδος»**

ΠΑΝΗΓΥΡΙ ΣΤΟΝ ΑΓΙΟ ΑΝΔΡΕΑ

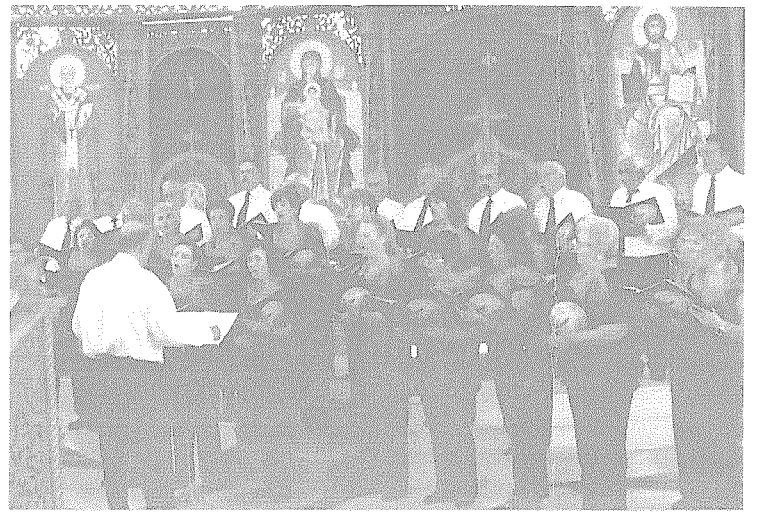
Και πάλι φέτος, όπως κάθε χρόνο, στις 30 Ιουνίου πανηγύρισε ο ιερός ναός του Αγίου Ανδρέα του χωριού μας με την ευκαιρία της εορτής των Αγίων Αποστόλων.

Σ' αυτό το πανέμορφο, ειδυλλιακό εκκλησάκι, που η φύση απλόχερα το προίκει με μια πλούσια βλάστηση από θαμνώδη και ψηλά πουρνάρια και όχι μόνο, τελέστηκε με πολύ δέος και θαυμαστή μυσταγωγία το μυστήριο της Θείας Ευχαριστίας, με 4 σεβάσμιους ιερείς, προεξάρχοντας του πατρός Δημητρίου Προκόπου και με τη συμμετοχή της εκκλησιαστικής χορωδίας του Πολιτιστικού Συλλόγου Ασίου Κορινθίας «Η ΡΕΑ», πρόεδρος του οποίου είναι ο συμπατριώτης μας Φάνης Γιαννακόπουλος.

Η ροή του Θείου Μυστηρίου πραγματικά μυστηριακή και βαθύτατα κατανυκτική, γιατί οι απαλές και γλυκύτατες φωνές των Χορωδών συνεπήραν το αρκετά μεγάλο εκκλησιαστικό κοινό και έφυγαν όλοι με ανάλαφρη την καρδιά και την ψυχή και με μια βαθύτατη θρησκευτική ανάταση.

Στο τέλος ο παπα-Δημήτρης ευχαρίστησε τη χορωδία και όχι μόνο και εκφράστηκε κολακευτικά για τον Πρόεδρο του Συλλόγου «Η ΡΕΑ».

Ο Πρόεδρος ανταπάντησε ευχαριστώντας τον ιερέα για το κάλεσμα και συγχαίροντας παράλληλα το μαέστρο κ. Γρηγό-

Η χορωδία του Συλλόγου «Η ΡΕΑ» Ασίου Κορινθίας. Η φωτογραφία είναι από την πόλη Λυγοί της Ρουμανίας, όπου η χορωδία εμφανίστηκε στις 20 Ιουνίου 2010 στο Ναό της Αναστάσεως και έψαλε ύμνους και τροπάρια του Ορθόδοξου Δόγματός μας. Συμμετείχε γενικότερα στην επέτειο των 200 ετών από της ιδρύσεως της εκεί χορωδίας, σε φεστιβάλ που οργάνωσαν με 9 χορωδίες.

ρη Παντελέον και συνέχισε λέγοντας ότι είναι χρέος κάθε Καντυλιώτη να προσφέρει ό,τι μπορεί στον τόπο που γεννήθηκε, για να κρατήσουμε ζωντανό το όμορφο χωριό μας, την Κανδύλα.

Η συμμετοχή, λοιπόν, της Χορωδίας στο τελετουργικό της Θείας Ευχαριστίας ήταν μια μικρή προσφορά και κατάθεση ψυχής, αν θέλετε, ενός Κανδυλιώτη προς την Κανδύλα και για τους Κανδυλιώτες.

Μετά το πέρας της Θείας Λειτουργίας οι πιστοί γεύτηκαν το καθιερωμένο αντίδωρο, άρτους, το παραδοσιακό λουκουμάκι με το κανδυλιώτικο τσίπουρο, τις δίπλες που φιλότιμες

κυρίες παρασκεύασαν και μετά από όλα αυτά τη βραστή γίδα με τις νόστιμες κυλοπιτες και το βαρελίσιο κρασί, που συμπατριώτες μας φιλότιμα πρόσφεραν.

Αξίζουν συγχαρητήρια σ' όλους για όλα τα παραπάνω, στους ιερείς, στην Εκκλησιαστική Επιτροπή, στην αεικίνητη πρεσβυτέρα Προκόπου και τις άλλες κυρίες και προ πάντων στον ακούραστο και πάντα πρόθυμο μάγειρα Μπάμπη Πανόπουλο, που με τους βοηθούς του χάρισαν μια σπάνια γεύση βραστού στους εκκλησιασθέντες.

Είγε! σε όλους.

ΚΑΝΔΥΛΑΙΟΣ Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΠΟΛΥΕΘΝΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ «Procter & Gamble» κ. Ρόμπερτ Μακ Ντόναλντ

Στο ένθετο της εφημερίδας «ΠΡΩΤΟ ΘΕΜΑ» της Κυριακής 24-1-2010 έχει δημοσιευθεί άρθρο αναφερόμενο στη μεγάλη πολυεθνική Εταιρεία «Procter & Gamble», η οποία απασχολεί σε 80 χώρες του κόσμου πάνω από 135.000 εργαζομένους.

Μεταξύ των προϊόντων που διαθέτει είναι τα απορρυπαντικά και όσα έχουν σχέση με την περιποίηση του σώματος.

Στην Ελλάδα η «Procter & Gamble Hellas» είναι ίσως η μεγαλύτερη πολυεθνική επιχείρηση, με ετήσιο κύκλο εργασιών που ξεπερνά τα 460 εκατομμύρια Ευρώ και Γενικός Διευθυντής της είναι ο κ. Γιάννης Αρτινός, από το 2008.

Αυτά, μεταξύ άλλων, αναφέρονται στο άρθρο κι ακό-

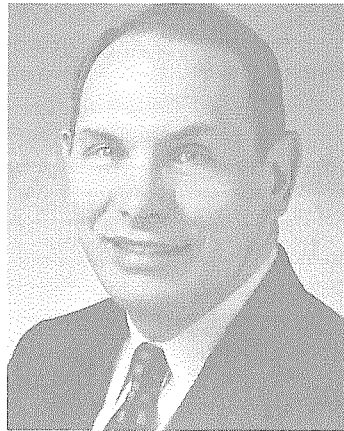
μη ότι ο Αμερικανός Πρόεδρος της «Procter & Gamble» κ. Ρόμπερτ Μακ Ντόναλντ δηλώνει πως είναι Έλληνας και μάλιστα Κανδυλαίος, αφού ο παππούς του (πατέρας της μητέρας του) γεννήθηκε στην Κανδύλα και πήγε στην Αμερική το 1908.

Παραθέτουμε από το άρθρο το σχετικό απόσπασμα:

«Είμαι Έλληνας από την Κανδύλα της Τρίπολης»

«Όταν πριν από λίγο καιρό ο κ. Ρόμπερτ Μακ Ντόναλντ είχε επισκεφτεί την πατρίδα μας, είχε αφήσει άφωνους τους ανθρώπους της ελληνικής θυγατρικής που πίστευαν βάσει ονόματος ότι θα πρέπει να είναι σκοτσέζικης ή τουλάχιστον ιρλανδικής καταγωγής. Σε εκείνη την επίσκεψη, λοι-

πόν, τους ζήτησε μια χάρη: να τον μεταφέρουν στο χωριό Κανδύλα της Αρκαδίας.

Σε μία από τις τότε συνεντεύξεις του είχε αναφερθεί στην οικογενειακή του ιστορία λέγοντας: «Ο παππούς μου γεννήθηκε στην Κανδύλα, κοντά στην Τρίπολη. Είναι ένα πολύ μικρό χωριό στο οποίο μάλιστα είχα τη χαρά να πάω. Γεννήθηκε εκεί και στα τέλη του 19ου αιώνα, πολέμησε ενάντια στους Τούρκους και την Οθωμανική Αυτοκρατορία. Στις ΗΠΑ πήγε το 1908 και συγκεκριμένα στην πόλη Ιντιανά της Ιντιανάπολης. Δεν είχε ούτε λεφτά ούτε ρούχα, τίποτα. Ξεκίνησε δική του δουλειά και έφτιαξε έναν φούρνο. Η γιαγιά μου

ήταν ορφανή, ο πατέρας της δούλευε στα βασιλικά λατομεία μαρμάρου και σκοτώθηκε από ένα μάρμαρο. Μεγάλωσε στο ορφανοτροφείο του παλατιού. Δεν ξέρω γιατί και πώς, αλλά κέρδισε μια υποτροφία για σπουδές σε πανεπιστήμιο στις ΗΠΑ. Πιστεύω ότι δεν ήταν σύνηθες για μια γυναίκα εκείνη την εποχή να κερδίζει υποτροφία για σπουδές στο πανεπιστήμιο και να πηγαίνει μάλιστα γι' αυτό τον λόγο στις ΗΠΑ. Έμαθα νωρίτερα σήμερα ότι η βασίλισσα ήταν ιδιαίτερα συμπονετική με τα ορφανά. Έτσι λοιπόν, η γιαγιά μου σπούδασε και πήγε στην Αμερική, όπου και γνώρισε τον παπού μου. Η μητέρα μου γεννήθηκε στην Αμερική. Οι γονείς της μιλούσαν μόνο ελληνικά και καθόλου αγγλικά. Μεγάλωσε σε ελληνόφωνο περιβάλλον και όταν πήγα στο σπίτι των παππούδων μου μιλάγαμε μόνο ελληνικά. Δυστυχώς, δεν μιλάω ελληνικά. Έλεγα νωρίτερα ότι το μόνο πράγμα που γνωρίζω στα ελληνικά είναι το «Κύριε ελέησον», από την εποχή που πηγαίναμε το Πάσχα στην εκκλησία και γυρίζαμε γύρω-γύρω με τα κεριά.

Είμαι περήφανος για την ελληνική μου καταγωγή, αλλά ντρέπομαι που δεν μιλάω καθόλου ελληνικά».

Το αστείο της υπόθεσης είναι ότι μετά την επίσκεψή του στο μικρό χωριό ο διεθνής μάντζερ αποφάσισε να διατηρήσει σχέσεις, βρήκε συγγενείς και ουκ ολίγες φορές έχει βοηθήσει τη μικρή αυτή κοινότητα. Φαίνεται να πιστεύει το «μία φορά Έλληνας, για πάντα Έλληνας».

Για τον κ. Μακ Ντόναλντ είχε γράψει σε άρθρο της, στην εφημερίδα «Καθημερινή» της 2-7-2006 (απ' όπου και η φωτογραφία), η κ. Μαρία ΣΙΔΕΡΗ.

Εκεί μας πληροφορούσε ότι τότε (2006) ήταν αντιπρόεδρος της Procter & Gamble και ότι πριν ενταχτεί στο δυναμικό της Εταιρείας, το 1980, ήταν στρατιωτικός (είχε φοιτήσει στη Στρατιωτική Ακαδημία του West Point. Επίσης ότι είναι κάτοχος MBA του Πανεπιστημίου της Γιούτας.

Σημείωση Σύνταξης: Αν κάποιος γνωρίζει κάτι σχετικό με τον κ. Μακ Ντόναλντ, παρακαλούμε να ενημερώσει το Σύλλογό μας.

ΛΥΣΗ ΣΤΑΥΡΟΛΕΞΟΥ

ΟΡΙΖΟΝΤΙΩΣ: 1. ΑΠΑΛΛΑΞΙΜΙΑ. 2. ΓΡΙΑ - ΒΕΛΑΖΩ. 3. ΡΟΥΓΑ - ΘΙΓΕΙ. 4. ΚΟΜΠΙ - ΑΒΓ. 5. ΟΟ - Λ.Σ. - ΡΕΑ. 6. ΓΔ - ΣΙΟΚΙΑ. 7. ΣΚΟΡΔΑΛΙΑ. 8. ΑΛΕΟΥ - Μ.Ε.Θ. 9. ΑΣΒΟΥ - ΝΤΕΜΟ. 10. ΚΩΑ - ΤΡΑΙΝΟΥ. 11. ΙΑΣΙΟ - ΩΜΟΥΣ.

ΚΑΘΕΤΩΣ: 1. ΑΓΡΙΟΓΑΤΑΚΙ. 2. ΠΡΟΠΟΔΙ - ΣΩΑ. 3. ΜΥΙΑ - ΛΑΒΑΣ. 4. ΛΑΓΟΣ - ΟΛΑ. 5. ΑΚΛΑΔΕΥΤΟ. 6. ΑΒ - ΟΡΙ(Ο). 7. ΞΕΘΡΑΚΟΥΝΑΩ. 8. ΙΛΙ(ΟΝ) - Ε(θνικός) Ο(ργανισμός) Κ(απνού) - ΤΙΜ(Η). 9. ΜΑΓΑΡΙΣΜΕΝΟ. 10. ΒΕΖΙ - ΕΜΟΥ. 11. ΑΩΓΙ - ΗΘΟΥΣ.